

DARBININKAS

XLI NR. 65

680 BUSHWICK AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY RU GSEJIS - SEPT. 11, 1956 M.

Redakcija — GLenmore 5-7281
Administracija — GLenmore 5-7068

10 CENTŲ

Prel. Ignas Starkis mirė

Prelatas Ignas Starkus š.m. rugsėjo 10 d. 1:40 mirė Elizabeto ligoninėje. Laidotuvės bus penktadienį.

Sirgo jau nuo 1950, kada jį išliko pirmas priepuolis. Tų priepuolių jį išliko viso keturi. Paskutinis lygiai prieš savaitę, kada jis neteko sąmonės. Be sąmonės jis išlaikė daugiau kaip septynias dienas.

Velionis buvo gimęs 1888 liepos 31 Miroslavo parapijoje. Mokėsi Mariampolės gimnazijoje, Seinų seminarijoje, įšventintas į kunigus 1911, įkaravo Balbierišky, nuo 1913 Mariampolėje, karo metu mokėsi Petrapilio dvasinėje akademijoje. Po karo šakiuose organizavo Žiburio gimnaziją ir buvo jos direktorius, nuo 1926 šakiu dekanas, paskui klebonas Veiveriuose, nuo 1936 Virbalyje. Iš ten antrasis karas jį iškrastė. Vokietijoje buvo su tremtiniais Kempene, Augustdorfe lietuvių stovykloje, kaip lietuvių kunigų dekanas. Čia 1948 buvo pakeltas į prelatus.

Į Ameriką atvyko 1951 ir apsigyveno Elisabethe, paskui Bayonėje pas brolių kunigų Joną.

VATIKANAS IR MASKVA

Vatikano laikraštis "Oss. Romano" vedamajame rašo, kad Maskva "nori palaukti krikščioniškosios sąžinės pasipriešinimą". Tam ji mėgino užmegzti santykius su Vatikanu ir laimėti su juo "koegzistenciją".

Apie Sovietų atstovo atsilankymą pas Vatikano atstovą garsiai skelbė ne tik Maskva, bet ir Italijos komunistų laikraštis parašė apie "naują erą" tarp Maskvos ir Vatikano.

KOLONIJŲ REIKS IESKOTI MENULYJE

Menulį žmonės galės aplankyti dar šio šimtmečio pabaigoje. O su žemės satelito žmonės galės pakilti ir ten 6—24 valandas išsilaikyti jau per šį dešimtį metų tarpą. Taip aiškino anglam Amerikos raketų specialistas F. S. Durant.

Balionas 25 mylių aukštyje Minneapolyje balionas iš plastinės medžiagos paleistas iki 25, 80 mylių aukščio. Balionas buvo pripildytas helijaus dujų. Su savimi jis tempė 48 svarus įvairių instrumentų. Bandymą padarė Minnesotos universiteto mokslininkai.

Afrika šaldo

Afrikos Saharoje prancūzai surado naftos. Dėl karščių ją eksploatuoti sunku. Prancūzai įtaisė vėsinamas patalpas. Iš Europos atgabenti darbininkai dirba po 4—5 valandas, paskui visą laiką praleidžia tose vėsinamose patalpose.

Vėsinoti buvo sugalvoję ir senieji romėnai, kai jie turėjo savo kolonijas Afrikoje. Jie statė namus dvigubom sienom. Tarp jų pylė sniegą ir ledus, kuriuos gabenė laivais iš Sicilijos nuo Etnos kalno.

• Sovietai panaikino Stalino premijas. Jų vietoj bus duodamos Lenino premijos, kaip jos veikė iki 1935. Lenino premijų bus per metus 50 už laimėjimus moksle, mene, literatūroje. Premijos dydis — 75,000 rublių (18,750 dol.). "Už taiką" premijos bus taip pat Lenino vardu; jų bus 10 ir 100,000 rublių vardu; jų bus 10 ir po 100,000 rub.

GUB. EDMUND S. MUSKIE IS Augusta, Maine, dem., kovoja dėl išlaikymo valdžijoje.

Derybos su Egiptu nieko nedavė

VAKARAI SAKO, KAD PADĖTIS RIMTA, BET NERANDA ISEITIS

Egipto ir penkių komisijos derybos, trukusios visą savaitę, rugsėjo 9 baigtos be nieko. Pati penkių komisija suskilo. Viena dalis manė, kad ji neturi įgaliojimų leisti ir kokius nukrypimus nuo 18 valstybių jai patikėto plano. Jo Egiptas nepriėmė, tad jos rolė baigta. Tokios nuomonės buvo komisijos pirmininkas Australijos min. pidm. Menzies. Kita dalis galvojo, kad derybos dar gali duoti kokių kompromisų. Taip galvojo Amerikos atsto-

vas Hendersonas ir labai aktyviai stengėsi tarpininkauti. Paskutinis rugsėjo 9 posėdis su Nasseriu baigėsi Nasserio grąsinimu, kad noras Sueso kanalo sutarpatinti virs kova, kuriuos vaisius sunku pramatyti. Menzies pareiškė, kad padėtis esanti labai rimta.

KAS TOLIAU?

Londono min. pirm. Edenas šį pirmadienį pas. kvietė Prancūzijos min. pirm. Mollet ir užsienių reikalų min. Pineau tartis dėl tolimesnės eigos.

Anglai numato kelti bylą Saugumo Taryboje. Amerika tam neprieštarauja, nors prieš dvi savaites Dulles buvo tam priešingas. Anglai tikisi iš Saugumo Tarybos moralinės paramos. Amerikoje tuo nelabai tikima, nes Saugumo Taryboje Sovietai gali užvetuoti bet kuriuos siūlymus. Jungt. Tautose anglam reikėtų gauti šiu trečdaliu balsų, o to nebus.

Ketvirtadienį svarstys parlamentas.

AR BUS IMTASI GINKLŲ?

Anglai ir prancūzai jėgas laiko paruoštas. Tačiau ginkluotam sprendimui priešinga Amerika. Ji tekalba apie moralinį spaudimą Egiptui per J. Tautas. Pasipriešinimas tam auga ir pačioje Anglijoje tarp darbiečių ir profesinių sąjungų nors konservatoriai reikalauja griežtumo. Spauda nurodo į ke. stibę — Prancūzijos socialistai, kurie turi savo rankose valdžią, gabena kariuomenę į Kiprą, kad ginklu gintų savo teises, ir grasina jo imtis.

KAS LAIMĖJO

Pralaimėjo Vakarai, kurių nariai susikeitė rolėm — anksčiau, sakysim, Korėjoje, Amerikos veiklą trukdydavo Anglija ir Prancūzija, reikalaujamos sugyvenimo su Sovietais, dabar Anglijos ir Prancūzijos veiklą sutrukdė Amerika, reikalaujama sugyvenimo su Egiptu ir arabais. Laimėjo tuo tarpu Nasseris ir netiesiogiai Sovietai, kurių atstovas Kuznecovas nuolat patarinėjo Nasseriu.

SOVIETUOSE SU DERLIUM PRASTAI

Maskvos statistika skelb'a, jog šiemet Sovietų Sąjungoje su derliaus nuvalymu išėjo prastai. Iš 66 milijonų akru tenuvalyta 27 mil. Derliaus valymą sukludė d. deli lytūs ir organizacijos netvarkingumas. Ypač nukentėjo Sibire.

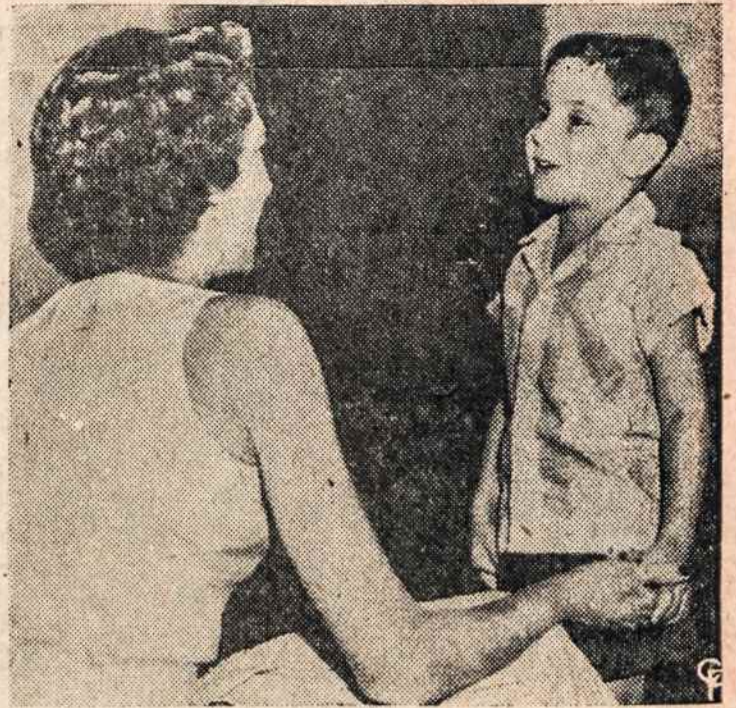
UNIFORMUOTI PAS MŪS NEPAGEIDAUJAMI

Jau keli mėnesiai Vokietijoje rodosi gatvėse pilkos uniformos. Tai nauji Vokietijos kareiviai, daliniai tos pusės milijono kariuomenės, kurią leista Vokietijai turėti. Tačiau veltui manytum, kad vokiečiai d džiujasi savo atgimstančia kariuomene. Laikai ir nuomonės apie kareivį pasikeitė.

Kareivio vardas Vokietijoje suniekintas. Uniformą dėvėti yra gėda. Tai menkesnio žmogaus ženklas.

Spauda skelbė, kad Miunchene viename restorane buvo iškaba prie durų: "Uniformuoti nepageidaujami". Korespondentai vokiečių spaudoje išskėlė faktus, kaip restoranuose ir krautuose uniformuoti vokiečiai kariai patarnaujami menčiau nei civiliai. Vienas 27 metų vokiečių karys pasakojo, kad p šokiuose mergina atsakiusi su "uniformuotais nesokanti". Miestai, kuriuose norima vokiečių kariuomenės dalinius apgyvendinti kratosi visom keturiom, nors iš jos turi gero pelno. Kad Muenchene grįždamas iš pratimų kareivių būrys dainavo, tai gyventojai išskėlė bylą, nes jų miegą ardo...

Viešajai nuomonei tirti in-

MOKSLAS PRASIDEJO ir 4 metų Mike Sibole atėjo į darželį Miami; dėl vėžio jam išimta akcis, ir jis visai akklas.

Kova dėl rinkimų visom priemonėm

Rinkimų kovoje iniciatyva tebėra demokratų rankose. Tačiau respublikonai po kekvieno demokratų kaltinimo tuojau atsikerta. Ligišiolinėse kalbose Adlai Stevensonas ėjo į rinkikus kaltinimais respublikonom, kad jie nepanaikino šaltojo karo, prarado Amerikos vardą užsienuose, o paskutiniu laiku kaltino, kad viduje

respublikonai gyvenimą padarė gerą turtingiesiems, o darbo žmonėm — ne. Springfielde Stevensonas žadėjo: jis nenu rimsiąs, kol "milijonai mūsų vaikų neturi tinkamo auklėjimo", kol ūkininkam einasi blogai, kol yra "neturto ir skurdos sričių", kol "pasaulyje valdo teroras", kol šaltasis karas tebeina, kol "mūsų vaikai ir broliai šaukiami karinės tarnybos".

Italų socialistai ieško vienybės

Italijoje derasi du socialistų vadai — Nenni ir Saragatas. Nenni vadovaujama socialistų partija bendradarbiauja su komunistais. Nuo jos atskilusi yra Saragato vadovaujama socialistų partija ir bendradarbiauja su Italijos vyriausybe. Po Stalino iškeikimo Nenni, Stalino laureatas, ėmėsi iniciatyvos, kad socialistinės partijos vėl susijungtų. Tarpininkavo derybom prancūzų socialistai. Saragatas reikalauja, kad Nenni viešai atsisakytų nuo bendradarbiavimo su komunistais. O Nenni to padaryti nenori. Tuo tarpu dar neaišku, ar Nenni tikrai nori socialistų vienybės, ar jis tik nori imti iš savo rankas visus socialistus ir juos sujungti su komunistais ir liaudies frontą.

• Maskva paskelbė nustačiusi minimum uždarbį — miestuose nekvalifikuotam darbininkui 300—350 rublių mėn., kaimuose 270. Potvarkis veiks nuo 1957 pradžios.

Tokiom kalbom Stevensonas iš žadėtos aukšto lygio propagandoms nusileido į pagų pataikavimą miniai — į pažadus, kurių jis, žino pats, negalės ištesėti, sakysim, kariuomenės tarnybos. Tokiu pat būdu ir respublikonai nusileido, į pigią demagogiją atskirtinėdami, kad demokratai yra "karo partija", nes jie Korėjos karą pradėjo, ir tik Eisenhoweris jį užbaigė.

Poznanės sukilėlius jau teisia

Lenkijos min. pirm. Cyrankiewicz paskelbė, kad užsienio stebėtojai nebus įsileisti į Poznanės sukilimo teismą. Poznanės vienas laikraštis jau paskelbė, kad teismas jau eina trys savaitės. Keli žmonės esą jau nuteisti.

Iš to, kad tuojau po sukilimo Lenkijos vyriausybė buvo sut kusį įsileisti anglų stebėtojus į teismą, o dabar teisia paslapčiom, daroma išvada, kad ta "liberalizacija", apie kurią buvo kalbėta, yra jau dingusi.

DERĖTIS SU VOKIETIJA MASKVA ATSIŠAKĖ

Vokietijos atstovas Maskvoje dr. Haas rugsėjo 7 ite kė Sovietam savo vyriausybės naują siūlymą tiesiogiai derėtis dėl Vokietijos sujungimo. Siūlymo nuorašai buvo išteikti Amerikai, Anglijai, Prancūzijai.

Derybos galėtų būti slaptos. Jose turėtų dalyvauti penkios valstybės: Vokietija, Sovietai, Amerika, Anglija ir Prancūzija. Kad Sovietai neatmetų Vokietijos siūlymų balsavimų visoje Vokietijoje ir kad pašalintų baimę, jog sujungta Vokietija bus pavojus Sovietam, Vokietijos raštas primena:

Vokietijos sujungimas nereiškia jos dėjimasi į NATO ir Vakarų bloką; sujungtoji Vokietija pasilieka sau laisvas rankas; nurodo galimybę suaryti demilitarizuotą zoną Vokietijos pusėje pagal Cekoslovakijos ir Lenkijos sieną; sujungus Vokietiją galima bus toliau tartis dėl saugumo ir nusiginklavimo.

Anglija Adenauerio iniciatyvą pagyrė.

SOVIETAI ADENAUERIO SIŪLYMĄ ATMETĖ

Užs. reikalų min. pavaduotojas Gromyko, kuriam raštas buvo išteiktas, davė suprasti Vokietijos atstovui Haasu, kad Adenauerio siūlymą vertina neigiamai. Esą Vokietijos apsiginklavimas ir "laisvių paneigimas", tai yra — komunistų partijos uždarymas, Vokietijos sujungimą padaro neįmanoma. Vienintelis kelias Vokietijai sujungti esąs — tartis vakarų Vokietijai su rytų Vokietija.

VOKIETIJOS OPOZICIJA NEPAREMIA

Vokietijos socialdemokratai

NELAIMĖS OKINAWOJE

Okinawos saloje, Pacifike, kur yra Amerikos bazė, 11 marinių buvo pagauti povandeninės srovės ir nuskendę. Rugsėjo 7 ištiko salą taifūnas 140 mylių greičiu. Lėktuvai buvo suspėję pasitraukti. Tačiau taifūnas pridarė didelių nuostolių gyventojam ir igulai.

• Alabamos olose rasta žmogaus gyvenimo liekanų, iš kurių spėja ten gyvenus indijonų pirmatakus jau prieš 8000 metų.

• Anglai Kipre paskelbė 35 pagrindinio vadų sąrašą. Už pažymėtų jame asmenų išdavimą paskyrė premiją iki 10,000 svarų. Išdavikas pasizadėjo apgyvendinti krašte, kurio jie norės.

ir "laisvieji vokiečiai" (FDP) pritarė derybom su Maskva, tačiau kritikavo Adenauerio siūlymą — jame nesą nieko, kas duotų pagrindą Maskvai tartis. Opozicija nenori pritariti Adenaueriui, nes jai svarbu rinkimai, į kuriuos eidama labiausiai ir nori kaltinti Adenauerį, kad jis nesujungia Vokietijos.

MASKVA PALAUKS RINKIMŲ?

Spėjama, kad Sovietai nesišskubins derėtis su Vokietija. Jie nori palaukti ir tuo paremti Adenauerio opoziciją 1957 rinkimuose. Jie pasisiekė,

kad tik Adenauerio šal nims leis sujungti Vokietiją.

Maskvos stiprybė kovoje su Vokietija yra ta, kad Maskva aiškiai ir tvirtai paremia savo "kūdiki" rytų Vokietiją ir paremia pačioje Vokietijoje opozicijos siekimus — nuversti Adenauerį. Adenauerio silpnybė, kad jis tokios tvirtos paramos iš savo vakarinių sąjungininkų — Amerikos, Anglijos, Prancūzijos — nesulaukia. Priešingai, Amerikos rinkiminė propaganda apie nusiginklavimą, Radfordo planas sumažinti Amerikos kariuomenę Europoje kliudo Adenauerio politika.

IR VĖL GROBIKAI... Ruotolo šeimai buvo pagrobta 6 savaitių dukrelė, paskui rasta įmesta į tvėnkinį; ėja ji laidojama New Havene.

Anglai laukia infliacijos ir streikų

Anglijos išdo valdytojas Macmillan ragino darbininkus, kad nereikalautų kelti atlyginimus. Jis nurodinėjo, kad anglo darbininko darbingumas nepakilo tiek kaip Ameri-

kos ar Vokietijos darbininko, ir dėl to atlyginimo kėlimas reikš Anglijai infliaciją.

Darbinkų Macmillanas neįtikino. Jų profesinės sąjungos nesutinka atsakyti nuo reikalavimo pakelti atlyginimą ir grasina artimiausiu laiku streikais. O kad infliacijos būtų išvengta, siūlo grįžti į ūkio valstybinimą ir maisto produktų racionavimą, kaip tai buvo karo metu.

NASSERIO PAVYZDYS UZKRECIAMAS PANAMAI

Panamos respublikoje, kuri turi 900,000 gyventojų, susižavėta Egipto prez. Nasserio žygiu nacionalizuoti Sueso kanalą. Nors su Amerika yra Panama sudariusi 1903 sutartį dėl Panamos kanalo visiem užsienių reikalų, ministeris laikam bet dabar Panamos jau aiškina, kad tą sutartį reikia keisti panašiai kaip Egipte.

• Sovietai panaikino mokyklose keliamuos egzaminus. Išvados apie mokinius busiančios daromos iš metinio mokymosi.

EARL WARREN, JAV auksčiausiojo teismo pirmininkas, grįžo į San Francisco po dviejų mėnesių kelionės Tolimuose Rytuose.

RESPUBLIKONO ŽVILGSNIS Į SAVO PARTIJĄ

DIENOS VEIDAI

Norėjo būti liuterių pastorium, bet persigalvojo ir pasuko į South Dakota universitetą teisių studijuoti. Jas baigęs, buvo advokatas Milwaukee, paskui teisių profesorius Tennessee universitete, paskiausiai dekanas teisių fakultete Pittsburghe.

Jis vadinasi Arthur Larson ir dabar yra 46 metų amžiaus. Telefono skambutis iš Washingtono į Pittsburghą pakeitė jo gyvenimo kryptį. 1954 vieną balandžio dieną jam paskambino iš Washingtono darbo sekretorius Mitchell. Kvietė atvykti pasikalbėti. Po tų kalbų Larsonas buvo paskirtas darbo paskretoriu.

Larsonas parašė eilę veikalų apie teisę ir socialinį draudimą. Paskutinis jo veikalas pelnė jam ypatingą respublikonų dėmesį. Tas veikalas vadinasi "A Republican Looks at His Party". Veikalo rankraštį skaitė kai kurie įtakingi respublikonai. Skaitė pats prezidentas Eisenhoweris.

Prezidentas pavadino autorių Larsoną "naujosios respublikonų partijos filosofu".

Jei Larsonas yra filosofas, tai reikia padaryti praktiškai

Prancūzijos prez. kanauninkas

Gal ne visi žino, kad Prancūzijos prezidentas yra Sv. Jono Laterane bazilikos, Romoje, kanauninkas. Tai privilegija, kuri teikiama nuo Henriko IV laikų.

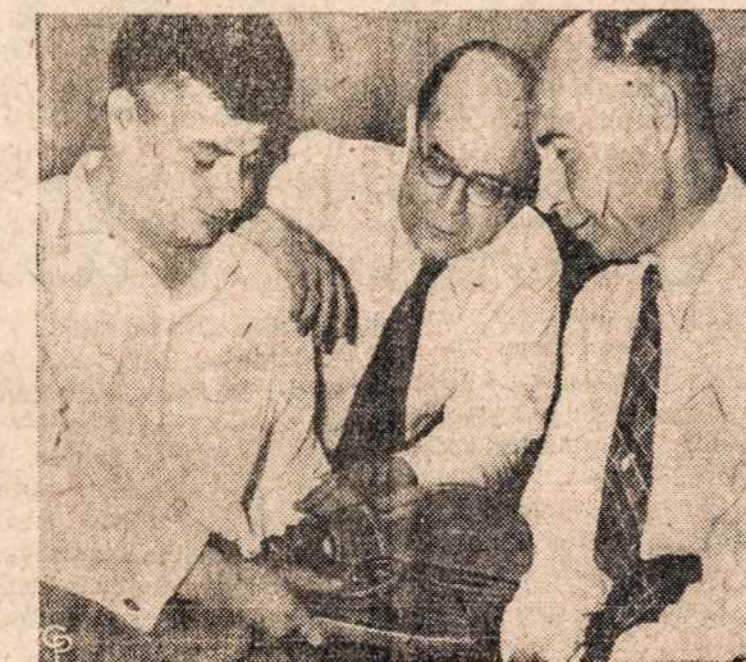
Henrikas IV, jam atsisakant protestantizmo ir pasekant Sv. Aloyzo ir Joannos Arkietės pėdomis, buvo mokinamas katalikų doktrinos, kurią dėstė iš Romos atvykęs kanauninkas. Už jo didelį palankumą katalikų Bažnyčiai buvo apdovanotas įsiai pats ir visi jo įpėdiniai kanauninko titulu. Net pats Napoleonas gerbė tą titulą ir rodė dėkingumą, nusisūdamas brangius kilimus.

Tat ir prezidentas Coty, kai ateinantį pavasarį vyks į Romą, pirmasis jo oficalus vizitas bus padarytas Sv. Jono Laterane bazilikai, kurios jis yra kanauninkas.

Tautinis šmugelis yra garbingas

Sveicarijos vienas pilietis gavo du su puse metų kalėjimo. Jis išpėjo Turkijos policijai, kad sveicarai spekuliantai nori įgabenti į Turkiją 3000 la krodžių. Šmugelinkai buvo Turkijoje sumiti; neteko la krodžių už 90,000 frankų, vienas gavo dar pusę metų kalėjimo ir pinigines pabaudas, o pranešėjui sveicarai išmokėjo 15,000 frankų premija. Kitai patirėjo sveicarai te smas. Jis išaiškino, kad negalima išjuoti savo tautiečių net ir šmugelinkų svetimai valstybei.

• Zydai trečiadienio vakarą užšventė savo naujus metus. Jie skaičiuoja jau 5717 metus.

RUSAI mokėtinai, dalyvavę tarptautiniame antropologų suvažiavime Filadelfijoje, apžiūri Pensilvanijos universiteto muziejų.

Reikia mokėti laiku pasitraukti

Vieno anglo istorija tarp arabų

Buvo 1925 vasara. Jaunas anglas, vardu Charles Dalrymple Belgrave buvo grįžęs iš tarnybos Anglijos kolonijose Tanganyikoje. Jis dairėsi geresnio darbo, nes taikstėsi vesti ir nesitikejo išlaikyti žmoną iš tokio atlyginimo, kokį turėjo kolonijose. Jo akį sykį patraukė la kraštyje skelbmas:

"Jaunas džentelmenas, apie 22-28 metų, su pradžios mokyklos arba ir su universiteto išsilavinimu ieškomas tarnybai rytų valstybėse; svarbiausia — mokėti kalbas".

Tokią tarnybą, pasirodė, siūlė šeikas Hamed, kuris valdė Bahrein kal fatą. Belgrave niekad nebuvo nė girdėjęs apie Bahreiną. Netrukus patyrė, kad tai penkios salos prie Saudi Arabijos Persijos įlankoje: jos užima 213 kvadratinų mylių plotą ir yra Anglijos protektoratas.

Belgrave atvyko pas šeiką 1926 pradžioje. Rado liūdną padėtį. Seiko sostinė Manama neturėjo net vandens. Reikėjo vandenį gabenti laivais iš sauszemio ir išnešioti po purvinas gatves ožku kailiuose. Gyventojai buvo pusiau laukiniai, neramūs, taikstėsi patį šeiką nuversti.

Šeikas Hamed padarė Belgrave savo patarėju.

Iš tikrųjų davė jam laivas rankas, nes pačiam šeikui labiau rūpėjo sakalų medžioklė.

Patarėjas tuojan suorganizavo policiją, o jo žmona gavo iš šeiko leidimą atidaryti ten

keisčiausią daiktą — mokyklą mergaitėm. Po aštrių kovų su gyventojais Belgrave suorganizavo perlų pramonę ir palaipsniui kėlė gyventojų gerovę. Svarbiausi salų istorijoje metai buvo 1932, kada Standard Oil iš Kalifornijos surado Bahreine naftos. Belgrave įtikino šėką, kad padarytų taip, kaip nė vienas arabų valdovas ilg tol nedarė — kad

pelną iš naftos padalytų į tris dalis; viena dalis turi iškėti šeikui, antra vartojama gyventojų gerovei, trečia atidedama į atsargą.

O tų pajamų, sakysim, 1955 buvo pusdevinto milijono dol. Tokios tvarkos vaisius buvo tas, kad Bahrein nafta padėjo gyventojam kilti ir vyti 20 amžiaus žmones, o tuo tarpu kai kuriuose kituose kraštuose valdovai naftą sunaudodavo Cadillacam, haremam, orgijom. Dabar ešą salose 6 ligoninės, kurios aptarnauja 140,000 jų gyventojų. Malirija esanti visai išnykusi. Vanduo iš arteziinių šulinių atiteka veik į kiekvienus namus, ir telefonai jungia salų miestus. O surinktos atsargos gali palaikyti salų gerovę.

Apie 1950 Belgrave buvo laikomas vienu iš įtakingiausių asmenų viduriniuose rytuose. Jis buvo nurodomas pavyzdžiu, ką gali padaryti iš atsilikusių kraštų gera galvė. Seiko Hamedo sūnus, kurš

paveldėjo iš tėvo valdžią ir patarėją, 1952 kalbėjo apie Belgrave: "Mės laikome jį nebe anglu, bet bahre'niečiu. Jis yra mano dešinioji".

Tačiau laikai keičiasi ir žmonės su jais. Po antrojo karo Bahre'no vidutinė gyventojų klasė, pirkliai, kuriuos pastatė ant kojų Belgrave, pradėjo agituoti už "demokratinės reformas". Čia Belgrave pasišaušė. Jis patarė šėkui dėsnių nuolaidų nedaryti.

Pirkliai nukreipė pyktį ne prieš šėką, bet prieš patarėją. Juos parėmė intelektualinis sluoksnis, kurių buvo išauginęs taip pat Belgrave ir jo žmona.

Jų pyktis nukrypo ir prieš angliš visos. Kai šiemet kovavo mėn. į Bahrein atvyko Anglijos ministeris Lloydas, jis buvo apmėtytas akmenimis ir šauksmais: "Salin anglai". Po kelių dienų riaušėse prieš Belgrave žuvo 11 žmonių.

Seikas Sulman parėmė Belgrave. Jis ne tik neatšiekė nuo savo patarėjo, bet reformų ir riaušinkų vadą ištrėmė. Tas atsidūrė Egipte, iš kur ir eina visokis kurstymas riaušėm.

Bet susirūpino Anglijos užsienio reikalų ministerija. Kad nebūtų pažeistas Anglijos vardas, kaip tai nutiko su gen. Glubb išvijimu iš Jordanijos, ji patarė Belgrave pačiam pasitraukti.

Ir prieš dvi savaites Londono Times pranešė, kad Bahre'nis šeikas priėmė atsistatydinimą Belgrave, kuris išbuvo patarėju per 30 metų. Arabai, tarp kurių jis dirbo, atsiliepė, kad tai buvęs geras žmogus ir daug Bahre'niui padaręs, bet dabar jau ešą kiti laikai, ir kiekvienas nori būti nepriklausomas... Kitai atsiliepė Egiptas: "Belgrave buvo vienas iš vadinamųjų ekspertų arabų reikalams. Kaip iškeliaivo Glubb, taip iškeliaivo ir jis, ir taip iškeliaus visi jie. Niekam daugiau nebedaro išpuščio angli, kurie moka skaityti Koraną. Tegul jie eina po velnių".

ŽODŽIAI KRAŠTUI IR NUSKRIAUSTA NEKALTYBĖ

SPAUDA

Berlyne liepos 24 buvo tarptautinio laisvųjų profesinių sąjungų centro mitingas. Perdavinėjo per radiją kalbas pavergtiesiems. Profesinių sąjungų centro lietuvių grupės vardu, kaip rašo Londone leidžiamas Darbininkų balsas, kalbėjo J. Glemža. Baigdamas savo žodį lietuviams anapus uždangos, kalbėtojas sūktelėjo: "Organizuokitės kovai nuversti diktatūroms!"

Cia aprašoma įvykio du dalykai verčia suabejoti jų tikslingumu. Viena, ar dera profesinių sąjungų vardu, vadinamas, tarnautojų ir darbininkų vardu, kreiptis į krašto žmones tam asmeniui, kuris buvo labai gerai žinomas Lietuvoje kaip vienos iš stambiausių centrinių įmonių direktorius? Antra, ar dera barstyti kraštui tokius "paraginimus" kaip tas "organizuokitės kovai nuversti diktatūroms". Nors šūkis skambus ir panašus į "visų šalių proletarai vienykitės", bet jis eina iš žmonių, kurie yra saugioje vėtoje, o skiriamas tiem, kurie yra persekiojami ir pavergti.

REZISTENCIJA IR VLIKAS

Drauge rugpiūčio 27 J. Varnas str. "Ar nepasiklydome žodžiuose" mano, kad pasivadimas rezistencinėm organizacijom šiandien esanti demagoginė priemonė, nes "emigrudami ir užsieni visi išsiijungė iš rezistencijos eilių". Autoriaus pažūra kitokia nei tų atstovų Vlike, kurie paskutinės sesijos metu pasiūlė ir nutarė, kad Vilniečių Sąjunga tik tada gali būti priimta į Vliką, kai ji pasivadins rezistencinės organizacijos vardu. Taip pat ir M. Lietuvos atstovas buvo priimtas ne M. Lietuvos tarybos vardu, bet kaip "mažlietuvių rezistencijos" atstovas.

NUSKRIAUSTOJI NEKALTYBĖ

Vienybėje rugpiūčio 31 Vytautas Meškauskas str. "Jupiteri, pyksti — tu esi neteisingas. Už savo nuomonės pareiškimą susilaukiama asmeninių priekaištų"... skundžiasi, kad jis paskelbė "samprotavimus" apie kultūros kongresą, o už tai susilaukė "porą kibirėlių paplovų iš vienuolynų dvasinių virvinių".

Girtus ir vaikus saugoja anglas

Vokietijoje prie Bremeno vienas darbininkas ejo iš smuklės pasilikusines ir atsigulė pakeliui pasilsėt. Jis nepastebėjo, kad atsigulė tarp traukinio bėgių. Neišgirdo jis nė to, kaip atūžė traukinys ir perėjo viršum jo. Tik iš ryto praeivai jį pastebėjo ir pažadino.

• Iš rusų zonos į Vakarų Vokietiją atbėga kas savaitę 5,000—6,000 žmonių.

• Rugpiūčio mėn. vid. 100,000-tasis vyras įteikė prašymą įstoti į Vak. Vokietijos karuomenę. Jis gavo dovanai knygą su krašto apsaugos ministerio Blanko įrašu.

• Dr. Otto John, buvusio Federalinės Įstaigos Konstitucijai Apsaugoti viršininko, teismas įvyks spalio mėn. Kaip žina, 1954 m. birželio mėn. John buvo pabėgęs į rusų zoną. Iš ten jis 1955 m. gruodžio mėn. grįžo atgal į Vak. Vokietiją. John yra kaltinamas krašto išdavimu.

EDELE W. LAMBRIDES, studentė iš College Park, Md., su atsargos lakūno uniforma. Li. gi rūsėjo 21 mergaitės priimanos į Air Force Reserve.

GROŽIO KARALAITES

Vysk. Swint, (Wheeling, W. Virginia), pagrasė bažnytinėms baudioms ne tik mergaitėms katalikėms, dalyvaujantioms grožio varžybose, bet ir tėvams, leidžiantiems dalyvauti.

Chicago universiteto sociologijos fakulteto davin'ai rodo, kad nuo 1919 m., kai įvyko pirmieji "grožio karalienės" rinkimai, iki šios dienos įvairiausiose pasaulio kraštuose buvo išrinkta 1,243,000 "grožio karalienių". Vadinasi, tiek prieš "teisejus" praėjo save demonstruodamos. Ką reiskia tos "grožio lenktynės"?

Grožis! Ir kas jo nemyl? Bet grožis yra fizinė ir moralinė sveikata. Yra kuklumas. Yra nekaltumas. Yra karališka privilegija būti sužieduotinė ir motina. Tai didžioji premija, didesnė už grožį.

Chateaubriand sakydavo:

"Niekados nesuskaitysime ašarų, kurias išliejo karalietų akys".

• 2 milijonai vaikų, jų tarpe 60,000 iš Vakarų Vokietijos, praleido atostogas rusų zonos vasaros stovyklose, kurias rengė komitetas, pasivadinęs "Linksmos atostogos visiems vaikams".

One of these days your boy will be starting off to school in his shiny new shoes and fresh clean shirt. And he'll start learning all the things he needs to know to make him the kind of man you want him to grow up to be. One of the most important lessons for your son to learn is the meaning of thrift and the value of a regular savings program. And that's what the U. S. Treasury's School Savings Program will teach him. By the purchase of 10c and 25c Savings Stamps in their schools, chil-

dren are investing in U. S. Savings Bonds on the installment plan. And, as you know, Savings Bonds are one of the best investments that any of us can make. Is your child's school participating in this important program? Why not speak to your principal, school superintendent or P.T.A. group about it? Encourage your child to buy Savings Stamps regularly. Start the U. S. School Savings Program in your town today!

U. S. SAVINGS STAMPS POINT THE WAY YOU WANT YOUR CHILD TO GROW!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS.

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass. September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50
Foreign	\$6.50

PRENUMERATOS KAINA

Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Pusei metų	\$3.50
Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIUS. Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy savo nuožūrą. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Mokslo metams prasidedant

Mokyklos vėl atveria savo duris. Rudenį taip būna kasmet. Vadinasi, nieko čia nepaprasto. Tačiau trys problemos, kurios kiekvieną rudenį taip pat įeina pro mokyklų duris, nėra visai paprastos. Amerikos mokyklom stinga patalpų, mokytojų ir religinio auklėjimo.

Patalpų klausimas visą laiką opus. Mokyklų statyba negali prisivytį mokinių praeigūliams. Pavyzdžiui, New Yorke šiem mokslo metams pastatyta 11 naujų mokyklų, tačiau apie 40.000 mokinių turės būti mokomi ankštesiose arba pakaitomose. Visame krašte susidaro šimtai tūkstančių mokinių, kuriems mokyklų patalpos yra per ankštos. Kongrese buvo norima praversti įstatymą, kad federalinė valdžia padėtų miestams ir atskirom sritim mokyklas statyti, bet žiūrėta valstybės kišimasi į švietimo reikalus, ir įstatymas nepraėjo. Vadinasi, ginama švietimo ir auklėjimo laisvė, bet keista, kai turtingoj Amerikoje pristinga pinigų naujosios kartos auklėjimo reikalams.

Mokytojų taip pat stinga. Pradinėse ir aukštesnėse mokyklose vyrauja mokytojos. Vienos iš jų išteka ir palieka šeimoje; kitos prasimuša į geriau apmokamą ir lengvesnį darbą. Apskritai, gabesni ir judresni vyrai ir moterys mokytojų darbo nesirenka, nes tie žmonės, kurie ant savo pečių nesa jaunos kartos auklėjimą, visuomenės beveik nepastebimi, mažai vertinami ir kartais atlyginami prasčiau negu igūdęs darbininkas fabrike. Sunku taip pat suprasti, kai jauno pliečio ugdymas vertinamas menčiau už biznį.

Viėšose mokyklose auklėjimas ir mokymas yra nureligin-

tas dėl vadinamos sąžinės laisvės. Galima tai suprasti ir teisingai, kai tos mokyklos sutelkia įvairių konfesijų mokinius. Bet čia auklėjimas ir užlūžta, lieka tik mokymas, nes joks jauno žmogaus ugdymas neįmanomas, aplenkiant religinius klausimus. Jų neatsveria nė mokymas doros, demokratiškos, tolerancijos ir žmoniškumo. Visa tai atsiremia į žmogaus tikėjimą. Kai mokykloje įsiai apėinamas, savaime ateina antireliginis nusistatymas, kurį dar sustiprina tokio pat nusistatymo mokytojai. Čia prasikiša dar vienas kontrastas. Kai priešai koje JAV vėliau net įstatymu įrašytas Dievo vardas, kad įsiai būtų ir piliečių širdyse ir jų santvarkoje, viešose mokyklose norima apsieiti be Dievo pažinimo. Tačiau juse neapšėinama, kaip daug kur konstatuota, be pažinimo komunizmo. Laicistinė mokykla logiškai veda į materialistinį gyvenimo supratimą.

Konfesinės mokyklos, tarp jų ir katalikų, stengiasi užkūsti tą pačią didžiausią spragą Amerikos švietimo sistemoje. Tėvai tai supranta ir vis daugiau savo vaikų siunčia į parapiškas katalikų mokyklas. Pavyzdžiui, tame pat New Yorke šiemet į viešąsias mokyklas sueina 992.000 mokinių, o į katalikų — 342.000; vadinasi, daugiau negu trečdalis. Visoje Amerikoje susidaro milijonai tų mokinių, kurie lanko privatinės mokyklas. Sakoma, jos labai daug sutaupe valstybei pinigų. Bet čia ir vėl prieštaravimas. Tėvai, kurie išlaiko privatinės mokyklas, švietimo reikalams turi dvigubai mokėti iš jų mokesčių atskaitoma viešosiom mokyklom, o iš sav kišenės turi mokėti privati nēm. Yra skriauda, bet yra ir nauda: geriau tikis ir doras vaikas, nors tėvų kišenė liktų kiaura, negu būtų priešinga!

Palaimintasis Inocentas XI

ROMOJE
Jau ruošiamasi iškilmei, kuriose bus paskelbtas palaimintuoju popiežius Inocentas XI. Popiežium įs buvo išrinktas 1676 rugsėjo 21, mirė 1689 rugpjūčio 12. Praslinkus 25 metams po jo mirties, buvo pradėta byla paskelbti jį šventuoju. Tam pasipriešino Prancūzija, byla užsitęsė, o paskui ir visai nebuvo svarstoma. Tik po 280 metų, kai Inocentas XI buvo išrinktas popiežium, įsiai pasiekia altoriaus garbės.

Manome, bus pravartu susipažinti su naujojo palaimintojo gyvenimu ir veikla. Reikšminga ir tai, kad Inocento XI veikla pėnasi su tomis pat kovomis su turkais, apie kurias Darbininke jau skaitėme ryšium su dabartinio popiežiaus Pijaus XII laišku, priminusi Belgrado mūšį (1456). Inocentas XI turi artimą ryšį su Vienos kautynėmis (1683).

ALPIŲ papėdėje, Italijos ir Sveicarijos pasienyje, yra dvišakis ežeras, lyg gyvatės liežuvis, vadinamas Como. To paties vardo miestelis yra prie vakarinės ežero šakos. Tai palaimintojo popiežiaus Inocento XI gimtoji vieta. Jo tėvas Livijus Odescalchi buvo turtingas pėrklys, motina — Paola Castelli. Savo sūnų, gimusių 1611 gegužės 19, pakrikštijo Bene-

diktu, Benedetto Odescalchi ir buvo popiežius Inocentas XI. Užaugo jis aukštai ir liesas, su riesta erelio snapo nosim, ir visą laiką išlo kiek padžiūvęs dėl savo asketiško gyvenimo. Pagal anų laikų paprotį turėjo užsiauginęs ūsus ir smailą ožio barzdėlę. Tokį jį matome ir popiežiaus atvaizde.

Benedetto Odescalchi mokėsi savo gimtajame meste, paskui Romoje ir Neapolyje. Mokėsi teologijos ir teisės. Iš prigimties buvo religingas, paprastas ir skaištus, griežtas sau ir atlaidus kitiem. Jam nereikėjo rinktis pašaukimo — turėjo aiškų norą būti kunigu. Kunigu išventintas ėjo įvairias bažnytines pareigas, bet teko pabūti ir Maceratos gubernatorium. Romos Bažnyč a turėjo nemažai žemių Italijoje ir aplink Italiją. Popiežius buvo Bažnyčios gėva ir kartu pasaulinis valdovas; Benedetto Odescalchi buvo jo gubernatorium, o paskui ir legatas Ferraroje. Ten jį siūsdamas popėzius Klemensas X žmonėm rekomendavo: mittimius patrem pauperum — siunčiame vargšų tėva.

Tasai vargšų tėvas, tikrai gailestingas širdies, buvo jau pasiekęs kardinolo kepurės (1645), nors turėjo 34 metus. Po penkerių metų įsiai buvo

paskirtas Novaros vyskupu (1650), šiaurės Italijoje, visai netoli savo gimtojo miesto. Vyskupas jis skubus vargšam padėti ir nelaimingus užjausti, bet griežtas kunigam. Kas jam savo gyvenimu ar elgsena neįtiko, to ir neskyrė paregom. Kardinolas Benedetto Odescalchi paliko Novaros vyskupiją su 200 laisvų vietų: jam tiek trūko gerų kunigų.

Popiežius Klemensas X jį pasikvietė į Romą, kur ypatingų pareigų nėjo, niekam labai ir į akis nekrito, buvo užsida ręs, savo asketiškam gyvenimui pasiskyręs. Niekada niekur nebuvo iš Italijos išvykęs. Tik kardinolų kolegijoje įsiai labai griežtai pasisakydavo už religines ir moralines reformas. Vėliau įsiai buvo pramin tas "kardinolų kolegijos Boromejūm". Karolis Boromejūm, pripažintas šventuoju vieneriais metais anksčiau (1610) negu Inocentas XI gimė, gar siojo Tridento susirinkimo metu padėjo praversti griežtas reformas, kurios sustiprino katalikus kovoje su protestantizmu.

ISRENKAMAS "NEPAVOJINGAS" POPIEŽIUS

Klemensui X mirus (1676) ir renkant naująjį popiežių, pasiekęs kardinolo kepurės (1645), nors turėjo 34 metus. Po penkerių metų įsiai buvo

PAL. INOCENTAS XI

se balsų jam klojosi vis daugiau. Kardinolas Odescalchi su ašaromis maldavo, kad jo nerinktų. Taip vėliau (1903) darė ir kardinolas Giuseppe Sar to — šv. Pijus X. Tai buvo paskutinis sykis, kai kardinolus veikė įtaka iš šalies: kardinolai grupavosi apie kandidatus, kuriuos palaikė didžiosios valstybės. Prieš kardinolą Giuseppe Sarto buvo nusitėkę Prancūzijos kardinolai: jie turėjo savo kandidatą. Sv. Pijus X ekskomunika uždraudė atsi žvelgti į pasaulinius interesus — dairytis, kuri valstybė kokie popiežiaus norėtų.

Renkant popiežium Inocentą XI toji valstybių įtaka dar buvo labai stipri. Lemiamą žodį turėjo Prancūzija — jos karalius Liudvikas XIV. Klemensas X jam neitiko. Karalius dabar norėjo palankesnio popiežiaus. Kai paaiškėjo, kad daugiausia balsų svyra į kardinolo Benedetto Odescalchi pusę, gautas ir Liudviko XIV pritarimas. Prancūzijos karalius manė, kad mažai kam zinomas kardinolas, išrinktas popiež um, bus jam visai geras irankis. Liudvikas XIV apsiriko.

Inocentas XI pasirodė "pa vojingas" ir pačiai Romos kurijai. Jis ėmė griežtų reformų. Pirmiausia susitvarkė su Bažnyčios finansais, reikalaujamas griežto taupumo ir sąžiningumo. Kiek jis buvo sau taupus, aišku iš to, kad visą dešimtį metų dėvėjo tą pačią baltą sutaną, kol jau negalima buvo dėvėt. Gyveno labai paprastai, nemėgo prabangos. Taip įsiai sutelkė pinigų parremti kovom su turkais.

Inocentas XI griežtai atmetė Bažnyčios administracijoje įsi-

galėjusį nepotizmą: skyrimą bažnytinėm paregom ir vietom giminaičių. Jam svarbi buvo dori ir religingi žnicnės, o ne gimnės.

Popiežiui Inocentui XI taip pat labai rūpėjo Bažnyčios nepriklausomumas, ir jis čia daugiausia rungėsi su Prancūzijos pastangom patį popėžių, vyskupus ir kunigus palenkėti savo politikai.

Religiniam ir moraliniam gyvenimui sustiprinti reikala vo papročių reformos, peikė nepadorų apdarą, ištaigingus pokylius, triukšmingus karnavajus. Kunigus ragino žmo nēm prie nama kalba aiškinti evangelijos tiesas, uoliai mokyti katekizmo, rūpintis jaunuomenės auklėjimu, dažniau eiti šv. komunijos, Inocentas XI reformavo Bažnyčios tribunolą, kad jis daugiau te singumo paisytu, griežčiau aptarė kanonizacijos procesą, smerkė Portugalijoje dar tebevytojamą inkviziciją. Inocentas XI nepritarė, kad su kitokių religinių įsitikinimų žmonėm būtų kovojama prievartos priemonėmis, kaip darė Liudvikas XIV, išvydamas iš savo krašto hugenotus. Inocentas XI parbrėžė žmogaus laisvos valios apsisprendimą už tikrąjį tikėjimą.

Visi biografai Inocentą XI vadina tikru Kristaus vietininku, stipriai pakėlusį popiežių autoritetą. Jis vadovavosi šūkiu "Religio et iustitia" — Tikėjimas ir Teisingumas. Toks įrašas yra ant jo antkapio šv. Petro bazilikoje. Mirė 1689 rugpjūčio 12, eidamas 75 metus, jau visai silpnos sveikatos, kurią atidavė savo darbam, skirtingai Bažnyčiai ir Dievui.

(Kitame straipsny bus apie Inocento XI vadovautą kovą su turkais). S. Suž.

Ar žinote čikagiškiai, kaip jūs gyvenate?

Kažin, kaip Mizara su Prūseika aiškina pranešimą, atspausdintą bošėvikų leidžiamajame la kraštyje "Už grįžimą į tėvynę", kuris yra skiriamas tremtiniam įtikinti, kad jie grįžtų namo. Kažkoks L. P., neva gyvenęs Chicagoje, taip rašo: "Tokie kaip aš, — o jų nemažai, — gyvena čia gyvu liškose sąlygose. Skerdyklose, d rbdami po 9—10 valandų per dieną, atliekame pačius biaužiausius darbus. Ir dėl to reikia džiaugtis, nes čia ir saviems, tai yra amerikiečiams, neužtenka darbo."

Arba vėl Nr. 23: "Prieš išvykstant į Ameriką verbuotojai sakė: Daug pinigų gausite, nusipirksite automobilį. Visa tai vaikiškos pasakos. Apie kokį automobilį gali galvoti, kai neišmanai, kaip išgyventi dieną, kaip sudurti galą su galu. Patarkite, kaip mums iš čia ištrūkti."

Ten pat: "Užjūrio šalys pasidarė mūsų žmonėms ne tik tikruoju pragaru, bēt ir spastais, iš kurių labai sunku, o kartais ir visai negalima ištrūkti. T.e, kuriems pavyksta išvažiuoti iš ten, su šurpu prisimena ten praleistus metus... Tai pripažįsta ir oficiali buržuazinė spauda, atskirai pamemus "New York Times".

Visa tai rašoma ne tautiečiam, kurie apie Ameriką yra informuojami diena iš dienos panašiais faktais Lietuvoje, bet laisviesiems lietuviam. Rašoma žmogaus, kuris Čikagos, matyt, niekada savo gyvenime nėra matęs.

Bet jeigu apie Chicago rašomas tokios kvailybės, tai tas pats rašoma ir apie kitus dalykus. Tokie raštai gerai padeda suprasti sovietų leidžiamus bulbulus. Tegu daugiau taip rašo! **Almus**

SV. PĖTRO BAZILIKA ROMOJE.

Dvi širdys buteliuose

MARIUS PROCOPIUS

Lyg kokioj pasakoj tai atsitiko Paryžiuje. Gyveno jauna pora — vyras, vardu Jojo, ir žmona Koleta. Juodu vienas antrą labai mylėjo. Kadangi buvo labai neturtingi, tai diena iš dienos laukė, kad kokia gera laumė užbėgtų į jų pastogę — Jean Goujon 139 numerį. Metai bėgo po metų, o pora kasryt nubudusi ramindavosi: — Gal šiandien geriau pasiseks

Visą tą laiką kasdien palydėdavė besileidžiančią saulę pro Paryžiaus pakrašččių kaminius ir rytą ją sutikdavo kitoj pusėj. Bet jų gyvenime niekas nesikeitė. Abudu jie vis dėlto buvo patenkinti ir gyveno vienas dėl antro. Vyras kasdien permesdavo laikraščius, ilgėliau sustodamas prie darbo pasiūlos skelbimų. Jei tik pasitaikydavo bent kokio darbo pasiūla, palikęs žmoną bėgdavo tekinas, kad tik atskubėtų pirmasis.

Grįždavo kiek lėtesniu žingsniu, bet visad žmonai pasakydavo, kad esama gerų vilčių. Žinoma, Koleta į tai nekreipdavo dėmesio, nes tie žodžiai jai nebuvo jokia naujiena.

Vieną rytą Jojo skaitė France Dimanche. Akys užkliuvo už vieno skelbimo. Staiga padėjo laikraštį, šoko į batų ir vijurku išniro pro duris ir nudundėjo žemyn laiptais.

Koleta jį nematė visą dieną. Tik pavakariams už durų išgirdo jo įprastinio švilpavimo garsus ir pasiskubino atverti duris. Jojo pasiūk nedamas kilo laiptais aukštyn. Lyg į bestas kuolas, žado netekęs, iš kelnų kišenės išsitraukė pluoštą popierinių pinigų. Juos rodė žmonai ir šaukė: — Se, žiūrėk! Pinigai! Koleta leido vyrui ne sykį ir ne du tuos žodžius pakartoti, o paskui paklausė: — Iš kur ir kaip tuos pinigus gavai?

Jojo pasakė, kad ten ir ten esąs fabrikas ir gavęs tokį ir tokį darbą, už kurį per dieną moka 600 frankų. Tai ir viskas.

Po kelių dienų panašus surpnyzas ištiko vyrą. Jis vos buvo spėjęs sugrįžti, kai žmona įbėgo į kambarį, rankoj laikydama kel's banknotus po 100 frankų. Iš kur tie pinigai? Ji papasakojo patikėtiną faktą: gavusi darbą keramikos fabrike, Tereikią tik teptuku pervedžioti tam t'krus piešinius ant paruoštų degintų darbų. Dienos darbas — 600 frankų.

Vieną rytą iš dirbtuvės išėjo būrys žmonių, susisikirstę grupėm po šešis. Jie turėjo pereiti pagrindines gatves, reklamuodami naujus gaminius. Darbas nebuvo sudėtingas nei sunkus. Reikėdavo eiti ilindus į didžiulius butelius, kurių šonai buvo stambiom raidėm nurašinėti naujų likerų vardais. Buteliai buvo iš kartono, todėl nesunkūs. Gatvės žmonės negalėjo jų pažinti, nes tesimatydavo kojos.

Ta rytą reklaminės grupės vienas vyras neatėjo. Jo vieton buvo pasiūstas Jojo. Rytas buvo tvankus, o apie vidurdienį pasidarė karštoka. Šeši "bute-

liai" traukė bulvaru pagal Senas. Vadas davė įsakymą pailsėti. "Buteliai" parimo ant upės kranto. Pro akių aukštįje plyšėjus iš butelių galėjo matyti ting'ai besirstančius vandenį laivelius bei stebėti jais besidominčius praevius.

Jojo staiga pasikreipė į greitimą "buteli" tardamas: — Bala žino, ką pamanytu mano žmona, jei jai pasakysčiau, kad uždarbiauju butely. Kiek patylėjęs, jis tęsė toliau: — Juk darbas nėra iš maloniųjų, net pažeminantis, kai turi šita'p elgtis kitų reikalais. Lyg būčiau vergas... Tikrai, žmona jaučiasi nekaip, jei jos vyras tik tokiu būdu gali užkalti vieną kitą pinigėli. O tu — klausė greit'mo "butelio", — kaip į visa tai žiūri?

Vietoj atsakymo tegirdėjo tik tylų kvatojimą. — Ko juokiesi, — paklausė Jojo. — Gal juokingai ką nusėnekėjau? "Butelis" vis dar tebesijuokė, o paskui pasigirdo silpnas moteriškas balselis: — Ir aš galvoju, ką pasakytų mano vyras žinodamas, kad aš švaistau si po Paryžių ir dar kaip — butely. Tikrai yra keista ir juokinga, — pasakė ir vėl ėmė kvatotis.

Jojo nieko neatsakė. Dairėsi į upės pusę, sekė plaukiančias valtis ir klausėsi laivelų sirenų garsų. Jo mintys netilpo nei savy, nei butely, veržėsi kažkur toli toli. Staigia, lyg iš sunkaus miego pažadintas, Jojo tik dabar susivokė, kad gretimam butely yra moteris. Be jokios įžangos, lyg klausdamas, lyg kaltindamas ją, Jojo tarė: — Ei, tu esi moteris! Tau dar blogiau nei man. Vyras tai vis vyras, bet moteris? Jei tu būtum mano žmona, tai aš šita'p elgtis kitų reikalais. Tu man nesivadlotum butely po Paryžių, tai ne moterų darbas!

Dar ilgiau jis barėsi, rūstavo ir piktinosi ta buteline moterim, o paskui staigiai paklausė: — Sakyk, ar kartais nebūsi mano žmona? — O tu, per sutapimą, ar tik nebūsi mano vyras? — Ne, — užsigynė Jojo. Iš balso tačiau jam jau buvo aišku, bet jis tęsė toliau: — Ne, Koleta. To tai tikrai aš iš tavęs nesitikėjau. Man gėda ir nesmagu, kad tu ta'p uždarbiauji. Šis darbas netinka tokiai moteriai kaip tu, Koleta.

Koleta kantriai leido vyrui išsišnekti. Paskui pradėjo ir ji reikšti savo nuomonę: — Jei jau taip, tai ir aš turėčiau pagrindo gėdintis ir piktintis tavim. Juk neseniai tu pats taip sakei. Tačiau aš nė kiek nesipiktinu. Darbas lieka darbu, jei tik jį sąžiningai ir niekam blogo nedarydamas atlieki. Ar paukščiai nekrauna lizdo abu?

Jojo sunkiai atsiduso ir ėmė teisintis bei atsiprašinėti žmonai už savo nesugebėjimą ją išlaikyti, už jos vargą keliaujant po Paryžių butely. Koleta norėjo jam atsakyti, bet kaip tik tuo momentu "butelių" vadas davė įsakymą keltis ir eiti toliau. "Buteliai" ėmė rikiuotis. Šį kartą Koleta atsisotojo užpakaly Jojo, nes žymiai lengviau buvo žengti savo vyro pėdomis ir šnabždėti, kad tarp vedusiųjų meilė amžina, nors jų širdys būtų uždarytos ir atskiruose buteliuose.

Si tikra gyvenimo novelė nebūtų atsiradusi, jei atsitiktinai Jojo ir Koleta nebūtų radę darbo tam pačiam likerijų fabrike arba tą rytą būtų atėjęs į darbą tas vyras, kurį teko Jojo pavaduoti.

KŪRYBOS PRIEDAS

Nauja lietuvių bažnyčia

Architektūra — J. Muloko, vitražai — V. K. Jonyno, skulptūros — V. K. Kašubos

Rugsėjo 2 East St. Loui, Ill., pašventinta nauja lietuvių parapijos bažnyčia, dedikuota Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo garbei. Bažnyčia tuo įdomi, kad ją sukūrė planuose ir pastatė lietuviai meninkai, kas taip reta Amerikos lietuvių gyvenime.

Bažnyčios planus parengė architektas Jonas Mulokas, kartu prižiūrėjo ir pačią statybą. Jam talkino dailininkas Vytautas K. Jonynas ir skulptorius Vytautas Kašuba.

Arch. Jonas Mulokas pastatė jau antrą bažnyčią Amerikoje. Pirmoji liet. bažnyčia Marquette Parke, Chicagoje. (Ji dar galutinai neįrengta; bus pašventinta kitų metų gegužės mėn.) Kaip Marquette Parko, taip ir čia, East St. Louis,

architektas bažnyčios formoje iškojo lietuviškų elementų, tuo sutelkdamas savitą išvaizdą.

Šiuo kartu architekto laisvę kiek varžė jau padėti pamatai. 1942 m. bažnyčia suėgė. Prieš vienuoliką metų buvo padėti pamatai ir kiek išvartas mūras. Dabar, prisiderinant prie pamatų, reikėjo parengti jos planus. Bažnyčios bokštui jis čia pritaikė lietuviškos varpinės formą, ją laisvai modeliuodamas ir viršuje užbaigdamas kopyltulpio motyvais, kokius randame ir Marquette Parko bažnyčioje ir Liurdo grotoje Kennebunkport, kur taip pat statė J. Mulokas. Tai būdingas J. Mulokui bokštelių užbaigimas, kur medžio architektūros formos pritaikomos cementui ar akmeniui.

Bokšte kabo dideli varpai, kurie sveria 4000 svarų.

Bokštui atliepia ir kitos fasados sienos. Taip bažnyčia gavo savitą veidą ir išsiskiria iš daugelio Amerikos bažnyčių, kurias stato kompanijos. Vidaus architektūroje neieskoma imantrumų.

Taupyta medžiagos ir kartu ieškota pusiausvyros. Sienos nuogų plytų. Prie jų derintos medinės lubos, specialus apšvietimas. (Medžio darbus atliko P. Vėbra).

Soniniuose altoriuose Marijos Mergelės ir šv. Kazimieriaus statulos, išdrožtos skulpto-

riaus V. Kašubos. Jos paprastos, kuklios, bet patrauklios. Įdomiai ir savitai abu altoriai ornamentuoti — statulos iš

viršaus rėmina kopyltulpių stogelių stilizuoti ornamentai. Sonuose — simboliai; prie Marijos — lelija, prie šv. Kazimieriaus — karališkoji karūna.

East St. Louis, Ill., nauja bažnyčia.

KREGŽDUTĖS II DALIES ANTRĄ LAIDĄ SVEIKINANT

V. Čižiūnas

Kai vadovėlis, skirtas lietuviškosios mokyklos išsivijimoje, susilaukia antrosios laidos, reikia labai džiaugtis. Tada jau galima spręsti, kad tokia vadovėlių paklausa yra gyva ir tikrai patenkinama.

Štai Antano Rinkūno "Kregždutės" II-sios dalies antroji laida jau išėjo iš spaustuvių. Pirmieji knygos egzemplioriai jau pasiekė laikraščių redakcijas ir visur tuos žmones, kuriems tenka malonumas pirmiems juos vartyti, tikrinti ir vertinti.

Viršinis "Kregždutės" II-sios dalies naujosios laidos pavaldas, jos drabužėlis, tas pat, kaip buvęs, labai simpatiškas. Knygelė kiek suliesėjo, bet tik keturių puslapių (180 vietoj buvusių 184). Turinys autorius laiką pakeitė: 8 sunkesnius straipsnius bei eilėraščius

išėmė ir jų vieton pora pasakų ir vieną naują eilėraščių idėjų. Dėl tų pakeitimų netenka su autoriumi bartis. Jie nesmingi, be to, idėti nauji dalykėliai tikrai vertingi.

Autorius šios naujosios laidos "žodyje mokytojams" pasisako prieš siūlymą mažinti aplinkotyrimo turinio straipsnių skaičių. Teisingai galvoja: išsivijęs vaikas, kad ir gauna pažinti tą aplinką gyvenamojo krašto (mūsų atveju — J. Amerikos v-bių ir Kanados) mokyklose, bet jis ten tą aplinką mato ir vertina ne lietuviškomis akimis. "Kregždutės" aplinkotyrimo straipsnių uždavinys — duoti progos lietuviui vaikui žvelgti į gyvenamąją aplinką lietuviu akimis, lyginti ją su tėvų žemės — Lietuvos vaiz-

dais ir ta proga turtinti savo kalbą lietuviška aplinkos daiktų bei reiškiųjų pavadinimų pakaitalais. Be reikiamų straipsnių skaitymui ir pasikalbėjimui to nei tėvai nei mokytojai neįstengs tinkamai perteikti vaikui.

Pirmąją laidą šio pagrindinio vadovėlio mūsų pradžios lietuviškosios mokyklos parūpino Bostono lietuvių mokytojų būrelis 1954-ais metais, atspausdindamas ją Lietuvos Enciklopedijos spaustuviųje. Ši, antroji, laida atspausdinta "Ziburijų" Spaudos Bendrovės spaustuviųje Toronte, Kanadoje. Taigi ir leidėjas yra, turbūt, ta pati bendrovė. Ta proga tenka apgailestauti, kad nei vieni nei antri leidėjai nežymėjo knygos tiražą. Kas per porą metų viena knygos laida išsimesia ir tenka parūpinti jos antrąją, mūsų kultūrinės gyvybės vertintojams nėra taip jau lengva spręsti iš nežnomo tiražo apie knygos paklausą. Tad ir šios recenzijos pradžioje išreikštas džiaugsmas yra reikšmingas: vieną vertintinas 1000 egz. išpardavimas per porą metų, kitaip 2000 ar 3000 egz. Tad leidėjai neturėtų slėpti tiražą: tegul mato mūsų visuomenė, kaip lengvai ar sunkiai pinta knygos, skirtos mūsų tautos ateičiai, jaunimui.

Ižengdami į naujuosius 1956 — 57 mokslo metus, tikime, kad tėvai ir mokytojai skubiai ir mielai pasinaudos "Kregždutės" patarnavimu s tautinio mūsų vaikų auklėjimo srityje. Iš savo pusės mes sveikiname nenuilstamą autorių ir jo knygos leidėjų už pakartotą kultūrinę žygį.

A. Rinkūnas KREGŽDUTĖS II dalis. Antroji laida. Skaitymai, aplinkos ir tėvynės pažinimas. Viršelis ir iliustracijos dailininko T. Valiaus. Spaudos B-vė "Ziburiai" Toronto, Ont., Canada, 1956. Knygos kaina nepažymėta.

čią savitą, lietuvišką.

Ji savo dvasia kur kas malonesnė, nei pagal bendrus planus statytos bažnyčios, kur neieskoma savitumė, kur įkinkoma mašina, kad tik greičiau padarytų.

Reikia tuo džiaugtis, kad klebonas kun. A. Deksnys patikėjo lietuviams menininkam pastatyti bažnyčią, nes tuo tik laimėjo.

Viena, jo bažnyčia — originalesnė, gražesnė už daugelį kitų naujai statytų bažnyčių; antra, — jos statyba išėjo pigiau, nei būtų pavadęs didžiosiom kompanijom. Bažnyčios statyba be šildymo atsiėjo 132.000 dol. Su suoliais, vargonais, kurie jau yra, šildymu sieks iki 160.000. Pati bažnyčia nėra iš didžiųjų, jos dydis — 125 x 60 pėdų. Pradėta statyti praėjusiais metais ir per metus užbaigta.

Rugsėjo 2 vyko čia didelės iškilmės. Sventino Belleville vykuspus Albert R. Zuroweste, pamokslą sakė kun. J. Prunskis, per mišias giedojo solistas St. Baranauskas. Vėliau vyko du banketai, vienas — dvasiškių, antras — visiems svečiams. Dalyvavo daug žmonių, vienas kongresmanas — Melvin Price, kuris ypač džiaugėsi bažnyčia ir per banketą pasakė kalbą. Banketo metu vyko ir dainų programa. A.D.

IŠ LAUDIES ŠOKIŲ IŠSIVYSTĖ MINUETAS, GAVOTAS, VALSAS...

Šokis yra gimęs kartu su žmogum. Moderniškas žmogus jau išreiškia savo gerą nuotaiką, senovės tautos arba šių laikų primityvios giminės šokiais atleka religines kulto apeigas bei palydi kitas žmoniškosios buities apraiškas, kaip antai — džiaugsmą žmo-

gui gimstant arba liudėsi mirštant.

Neminint daugybės atskirų tautų šokių, sustosime ties tais, kurie turėjo laimės iš liaudies pasityrimų pavirsti plačiai žinomais ir šiandien tebešokamais šokiais.

Minuetas

Tai grynai prancūziškas šokis, paimtas iš liaudinių melodijų. Jo vardas kilęs nuo žodžio "menu" — minutė ir pritaikytas šokio trumpumo sąvokai bei žingsnių grakštumui. Minuetą iškėlė į tikrus šokius italas Giovanni Battista Lulli, pirmasis tą šokį išreiškęs gaidoms. Tai buvo Liudviko XIV laikais, XVII amžiuje. Šokis buvo ugningai sutiktas karaliaus dvare. Minuetus rašė Lulli, prancūzai Couperin ir Rameau. Kiek vėliau juos kartojo ir tobulino Bachas, Mozartas ir Beethovenas. Tačiau aukščiausią ir tobuliausią laipsnį minuetai pasiekė italo kompozitoriaus Luigi Boccherini, gyv. 1743—1805 m., kuryboje. Minueto taktas yra trys ketvirčiai, judėsių greitis vidutinis.

Gavotas

Tuo pat laiku ir panašios garbės susilaukęs yra kitas prancūzų šokis — gavotas. Šis taip pat paimtas iš Cap apylinkės liaudies šokių, o tos vietos gyventojos kažkodėl praverdžiuodavo gavotais, kurių vardas ir šokis liko taip pavadin-tas.

Į karaliaus dvarą gavotą atnešė, be minėtų Lulli ir Rameau, Martini, Gluck ir kiti. Ludvikas XIV buvo užsąkęs sukurti jam specialų gavotą. Iš to užsakymo gime komedija — baletas "Celebre Gavotta". Abu šokiai buvo smarkiai sušokti ligi revoliucijos dienų, bet riantis karalių galvomis, nusirito užmarštin ir minuetais su gavota. Pirmutinis atsigavo romantinė muzikoj ir tų laikų vazduojamuose filmuose, o iš gavoto šiandien nedaug tėra likę. Jo judėsių lėtikai, o taktas dvejojasis: dviejų sekundžių arba dviejų ketvirčių.

Valsas

Valsas kilęs iš vokiečių tautinių šokių. Savo vardą gavo nuo žodžio "waelzen", reiškiandis vyniotis, sukstis. Tai yra pirmas šokis, kurio šokėjai vienas antrą laiko apsikabinę. Jo atsiradimą vienai suti-

Rudenėlis

Vėl bus pilnas verksmo sodas,
Savo dalią keiks klevai —
Rudenėli debesuotas,
Pėr anksti atkeliavai.
Kaip galėjai rasti kelią —
Jis neilgas, bet klaidus.
Gal belūždama šakelė
Verksmui išdavė sodus
Tu esi jau pasiruošęs
Sau dėbesim dangstyt —
Rudenėli, žemės grožio
Neužėnk man taip anksti.

Atsiskyrimas

Didės aistra gyvent prieš mirtį,
Kiekvienas gyvis užvėjos ieškos,
O Viešpatie, sunku būs atsiskirti
Ir epušės lapeliui nuo šakos.
Sutraukys vėjas jo plonytes gyslas,
Ir žalias kraujas jau nebėsrūvens —
Išpėsiu aš atsiskyrimo painią mislę
Iki ateinančio rudens...
Iki ateinančio rudens, iki rugsėjo,
Kol kris nauji lapeliai nuo šakos,
Mes būsim jau savais keliais nuėję —
Jau atsiskyre amžinai laukuos.

Mazurka

Pirmoje XVIII amžiaus pradžioje mozūrų liaudies melodijas ir šokius pasigriebė lenkai. Chopenas, gyv. 1810—49, taip susižavėjo šiuo šokiu, kad liaudies paprastas melodijas įamžino į klasikinę muziką, sukurdamas pianui 57 atskiras mazurkas, kurių žymiausia yra septintoji. Be to, žymūs mazurkistai yra lenkas Szymanowski, rusai Glinka ir Čaikovskis.

Mazurka yra to paties taktų kaip ir valsas, bet skiriasi skaitmenimis. (Nukelta į 5 psl.)

Adomas Galdikas greit išvyksta į Meksiką, kur išbus apie mėnesį, studijuodamas meksikiečių meną, lankydamas muziejus ir istorines vietas. Šiuo metu jis dirba šv. Pranciškaus škieus, Paveikslą užsakė tėvai pranciškoniai.

KULTŪRINĖ KRONIKA

V. K. Jonynas pakviestas į Fordhamo universitetą New Yorke dėstyti meno. Šiame rudens semestre dėstys piešimą, tapybą pradgiantiems, natūramortus ir peizažus, grafiką ir taikomąjį meną, portretus. Dėstys vakarais kiekvieną dieną, išskyrus penktadienį.

K. Žoromškis, dailininkas, iš Chicago persikelia į New Yorką, kur Jamaicoje, Cattan Rode Institute dėstys meną.

Aidy specialus numeris, skirtas kultūros kongresui ir dainų šventei, jau baigiamas surinkti. Jau yra sutelkta visa medžiaga. Numeris bus dvigubas, surinktas smulkiu šriftu, iliustruotas kongreso, dainų vazdais, tautodailės pavyzdžiais. Tie, kurie Aidų neprenumeruoja ir norėtų šį numerį įsigyti, prašom atsiųsti 1 dol. šiuo adresu: Aidų administracija, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

P. Galaunės "Lietuvių liaudies meną" išleido J. Karvelio prekybos namai Chicagoje. Įršta į kietus viršelius, ap-lankas ir viršelius dail. A. Kurasko.

"Lietuvių Dienų" poastoginis numeris paskirtas dainų šventei ir kultūros kongresui. Įdėta 30 didelių ir mažesnio formato nuotraukų, vazduojančių dainų šventės ben-

dra chorą, visą publiką, dirigentus, Gausu nuotraukų ir iš kultūros kongreso. Viršelyje — viceprezidentas Nixon prima lietuvių jaunimo peticiją.

Antano Baranausko Anykščių šilėli angliškai ir lietuviškai išleido Lietuvių Dienos Los Angeles, Calif. Išvertė Nadas Rastenis, suredavo ir pabaigos žodį parašė J. Tini-nis. Iliustracijos J. Kuzminskio. Viršelyje Vytauto Maže-lionio nuotrauka, vazduojanti Anykščių šilėli.

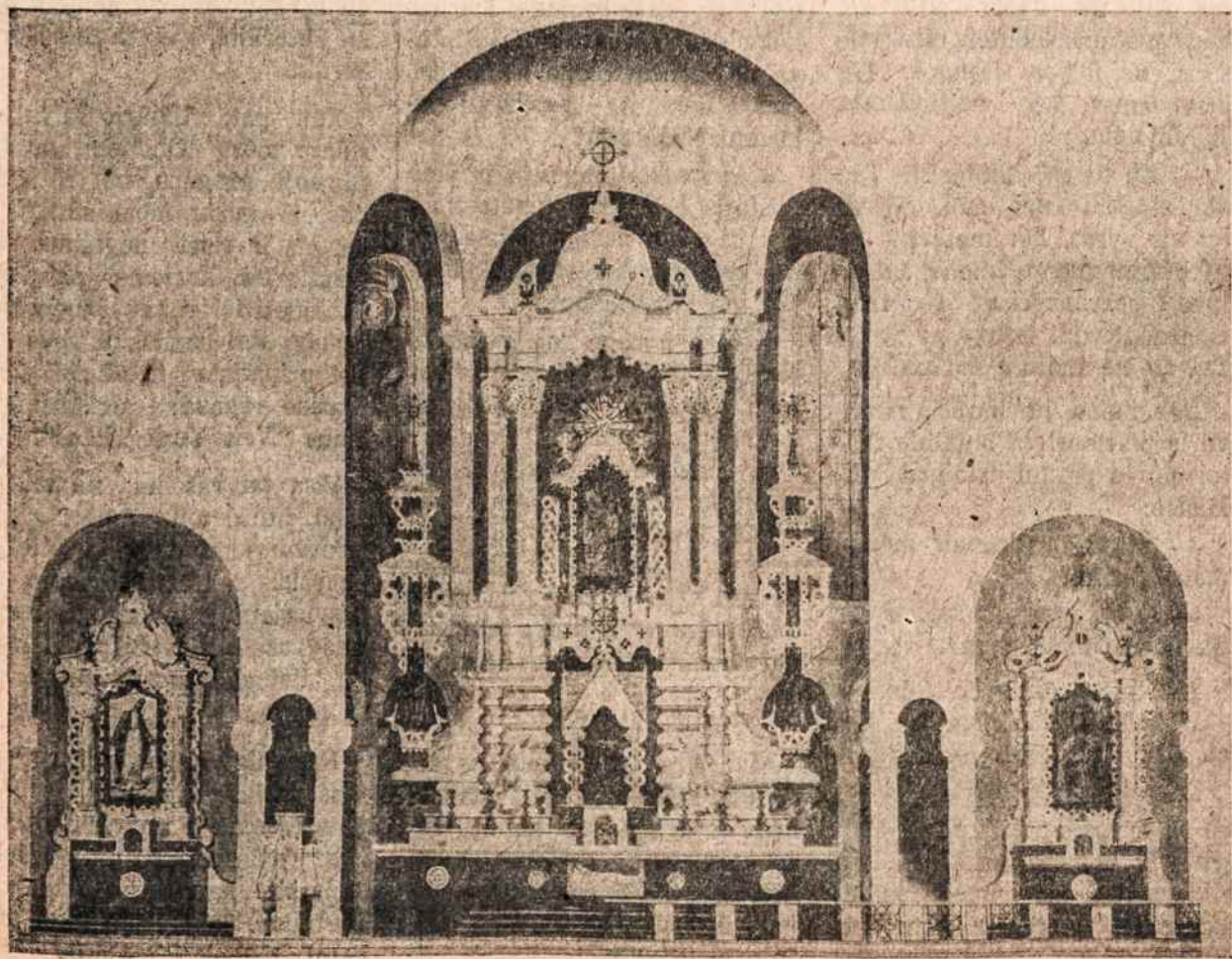
Solistė A. Stempuzienė lapkričio pradžioje dainuos Bostono Liet. Laisvės Varpo radijo ruošiamame koncerte, o gruodžio pradžioje Clevelande su simfoniniu orkestru.

M. Gelžinis Vokietijoje pakviestas Bonnos universiteto vokiečių studentų rudens semestro pradžioje paskaitai apie bolševikų vedamą propagandą pavergoje Lietuvoje.

Prof. Ignas Prielgauskas, seniausias Lietuvos muzikas, sulaukęs 85 metų mirė 1 epos 16 d. okupuotoje Lietuvoje. Šiauliuose. Yra buvęs Klaipėdos konservatorijos direktorius, apie 20 metų profesoriavęs Varšuvos konservatorijoje. Pas jį mokėsi St. Simkus, J. Bendorius, M. K. Čiurlionis ir kiti.

Komp. Antanas Nakas baigia ruošti harmonizuotų dainų rinkinį, kurį netrukus tikisi išleisti.

Juozas Daubėnas, artistas, visą mėnesį vaidino Starlight Teatre Pawling, N. Y., vaidino trijuose pastatytuose veikaluose: The Mousetrap, Anniversary Waltz, The Solid Gold Cadillac.

MARQUETTE PARKE, Chicagoje, statomos bažnyčios altoriai, projektas dail. V. K. Jonyno.

Viduramžių riteris lanko Lietuvą (2)

Mūsų šaunuojį riterį paveja strėlė...

PRŪSIJOJE

Nenuoroma riteris 1413 metų kovo mėn. išvyksta į nuotykingą kelionę. Tuomet jis turėjo 27 metus, Neramus, ištroškęs karo žygių, nori jis muštis su netikėliais žemaičiais.

Išplaukęs laivu, atplaukė į Daniją, pro Bornholmo salą pasiekė Dancigą, kurį vadina Vislos uostu.

Čia jau ordino žemė. Keliautojas pastebi, kad tas kraštas Svenčiausios Mergelės ordino kardu atkariautas iš netikėlių lietuvių ir žemaičių.

Iš Dancigo traukia į Marienburgą pas didįjį magistrą. Džiaugiasi miesto galybe ir turtais ir sėdasi už kryžiuočių stalų. Padauža riteris tikėjosi, kad ordino kariai nuolat rengia karo žygius prieš "saracėnus", — prieš žemaičius, bet tuo metu niekas jokio žygio nerengė.

Nenuostigdamas vietoje, išvyksta aplankyti Danijos karaliaus, kurį randa Vordinborge.

Karalius Sekminių dieną, birželio 11, pakviečia pietų ir pasiūlo net ordina, duoda stuomenę šilko. Riteris mandagiai išsisuko nuo ordino, nes kaip su juo pasirodyti Marienburgą, kai didysis magistras ir Danijos karalius — amžini priešai.

Per šv. Joną nusipirkęs viename Danijos prekyvietėje ketvertą arklį, jis vėl prisistato didžiajam magistrui, kuriu buvo Heinrich Reuss von Plauen. Bet ir dabar "medžioklės" niekas nerengia. Tada su magistru aplanko daugelį pilių, užsuka Karaliaučun. Tik grįžus į Dancigą, pasitaikė proga riteriui ištraukti kalaviją iš makšties.

Kryžiuočiai rengėsi žygiui.

LITERATŪROS KONKURSAI

Lietuvių Studentų Sąjunga dar kartą kviečia visą lietuviškąją studentiją ir 1956-tų metų abiturientus atkreipti atitinkama dėmesį ir gausiai dalyvauti šiame konkurse.

Geriausiams kūriniams yra paskirtos piniginės premijos. Dėl kūrinių stokos konkursas yra pratesiamas iki 1956 spalio 20 dienos, tad pasistenkime ir prisijuskime kūrinius juri komisijai iki minėtos datos.

Štai dar kartą pateikiame konkurso taisykles:

1. Konkurse gali dalyvauti visi Lietuvių Studentų Sąjungos JAV nariai ir 1956 mokslo metų abiturientai.

2. Premijuojama bus bet koks žanro literatūra, poezija ar proza, rmta ar humoristinė.

3. Į konkurso juri komisiją sutiko įeiti mūsų jaunosios kartos rašytojai bei literatai: Paulius Jurkus, Algirdas Landbergis, Antanas Skema ir Stepas Zobarskas. Penktuoju juri komisijos nariu bus pakeistas vienas Liet. Stud. S-gos narys.

4. Premijuotini kūriniai siunčiami iki 1956 spalio 20. šiu adresu: Liet. Stud. S-gos Literatūros Konkursas 680 Bushwick Ave, Brooklyn 21, N. Y.

5. Sprendimo bešališkumui užtikrinti, autoriai turi pasirašyti slapyvardžiu, o atskirame voke nurodyti savo pavardę, adresą, lankomą universitetą, akademinį statusą ir studijų šaką. Abiturientai nurodo kuri vidurinė mokykla baigta ir kada. Ten pat įrašomas kūrinio pavadinimas ir pasrinktas slapyvardis.

6. Konkurso premijos bus paskelbtos vėliau lietuvių spaudoje. Komisijos sprendimas galutinis. Konkursą laimėję ar jame atžymėti kūriniai bus išspausdinti periodinėje spaudoje.

VYKO MUSTIS SU NETIKĖLIAIS ŽEMAIČIAIS, KURIE TUO METU BUVO KRIKSTIJAMI VYTAUTO, BET SUSIKOVĖ SU LENKAIS. SVEČIUOJASI PAS KRYŽIUOČIŲ MAGISTRĄ, DANIJOS KARALIŲ, PER KURŠIŲ KOPAS ATKELIAUJA Į KLAIPĖDĄ. PALANGOJE BIJOSI MAUDYTIS...

Šį kartą ne prieš žemaičius, bet prieš Vytauto sąjungininkus — lenkus ir Pomeranijos kunigaikštį.

Po Zalgirio mūšio kryžiuočiai nenurimo, o Jogaila su Vytautu sutartinai gynėsi, atimdami savo žemes. Kryžiuočiai Vytauto pulti tiesiog nenorėjo, nes buvo juos skaudžiai aplamdę. Tad ir pasirinko silpnesnius priešus — možūrus ir Pamario kunigaikštį.

Bet jie buvo krikščionys! Mūsų riteriui tikriausiai tai nerūpėjo, buvo gera proga pasžymėti kautynėse. Tad, nieko nelaukęs, ir ištraukė su kryžiuočių kariuomene.

Tokių padaužų klajoklių riterių niekada nestigo kryžiuočių kariuomenėje. Atėję iš Vakarų, jie norėjo tik nuotykių partitū, pasižymėti. Ilgai neišlaikydavo kariuomenės eilėse, — tuoj vėl iškildavo į savo kraštus.

Gilbertas rašo, kad šitam žygiui kryžiuočiai sutelkė 15-000 arklų, o priešininkas turėjęs tik 6.000. Žygiavę aštuonias dienas ir pasiekę Pamario kunigaikštystę. Ten per keturias dienas ir naktis sudeginę ir apiplėšę 50 bažnytkaimių. Paskui puolę vieną možūrų miestą, bet jo neįveikė.

Mūsų šaunuojį karį čia pasiūlyto strėlė ir pervėrė ranką.

Tuo pat mūšio lauke išspildė jo didžioji svajonė. Už nuopelnus, už žaizdas ir kraują, jis iškilmingai buvo pakeltas į tikruosius riterius.

Ir to užteko klajokliui riteriui. Jis pasitraukė iš kariuomenės.

Nors savo žygi jis išpučia,

suteikdamas didesnės galybės, bet istorikai jo niekur nemini. Buvo tai paprastos pasienio peštynės, kurių tuo metu pasitaikydavo gana daug.

Sugrįžęs į Dancigą, sužino, kad jo bičiulis, d.dysis magistras, nuverstas ir ikištas į kalėjimą. Tai buvo 1413 m. lapkričio 11 d. Tada jis pasiskubino iškelti ir Livoniją, kur tikėjosi praleisti žiemą, o gal ir pakariauti su žemaičiais.

! KLAIPĖDA

Per Karaliaučių ir per Kuršių kopas patraukė tiesiai į šiaurę. Rašo, kad kairėje yra jūra, o dešinėje — didelė upė. Tai buvo Kuršių marios, kurias anuo metu laikė Nemuno ištaka. Nemuną gi vadina Memelės vardu, pačią Klaipėdą — Memelburgu.

Dangės santakoje, mūsų laikų senoj Klaipėdoje, ir buvo ta piliis, dėl kurios tiek daug kariauta ir kurią riteris aplankė.

Klaipėdą pastatė Livonijos ordinas 1252 metais, stiprindamas karą prieš žemaičius.

Vėliau ją perdavė savo "broliams" kryžiuočiams. Nemunu vyko didelis laivų judėjimas, — vežėsi lietuvių prekes, — tad kryžiuočiai ir norėjo užkirsti šį kelią. Žemaičiai atkakliai priešinosi. Laitus sutelkę, jie apgulė pilį, iš laivų pasidarė Lkrus tiltus ir pradėjo karą. Tai buvo bene pirmas lietuvių jūrų mūšis. Pilies neišveikė, bet vėlesniais laikais Klaipėdą nuolat puolė lietuvių. Jis kaip baisyš šašas trukdė laivininkystei. 1402 m. gegužės mėn. ją sudegino Vytautas, kaip sako Torno kronika,

net visus vokiečius išžudė. Puolė ir 1409 metais.

Kaip atrodė anoji pilis, Gilibertas nieko neužsimena. Lyg nujausdamas, jis ilgai ir nesisvečiuoja. 1414 m. Vytautas vėl puolė Klaipėdą, nes norėjo atsiumti visą panemunę su Klaipėda iki Rusnės. Tačiau Klaipėda tik po 500 metų sugrįžo Lietuvai.

Mūsų keliautojas pastebi, kad, persikėlęs per Nemuną, jau pateko į žemaičių žemę.

Iš čia jau traukia senu ordino riterių pramintu taku į Livoniją. Sis takas vedė pajūriais, Gilibertas tik nusistebi, kad iki Liepojos jis nematė vienos sodybos, nesutikęs nė vieno žmogaus. Nepastebėjęs jis nė Palangos, o ji jau seniai buvo. 1372 m. spalio 20 Palangos žemaičiai vieną teutonų būrį bevydami prigirdė Sventofėje.

Pasimaudyti irgi nesusigundė, nes jau buvo žiema. Taip riteris ir pasiekė Liepoją, kur upė skyrė žemaičius nuo Kuršo.

(Kitam numeryje Gilibertas Rygoje, Naugarduke, Pskove).

Ispūdžiai iš vasaros kursų (3)

SESERŲ ŽINGSNIAI LIETUVIŠKAJAM KELYJE

ST. BARZDUKAS
CLEVELAND, OHIO

Pirmasis ženklas keltis vėl buvo tas pats 6 val. pradėdas skambėti vienuolyno varpas. Mus jis žadino tik antra kartą, o vienuolynė jis skamba kasdien savaitėmis, mėnesiais, metais. Kai praveriu akis — stengiuos išvaizduoti, kaip šis varpas yra tapęs neatskiriama vienuolyno gyvenimo dalis. Jis skamba vasarą ir žemą, pavasarį ir rudenį, saulės spinduliuose ir nakties tamsybėje. Jo pareiga — priminti kiekvienos naujai aušančios dienos pradžią. Kaip anas dr. V. Kudirkos, ir šis lyg sakyte sako: Kelkite! Kelkite!

Vienuolyno koplyčioj vėl nutįsios juodos eilės. Tie patys tylūs ir ramūs maldos žodžiai. Mišios giedotinės, tad visos lotyniškos. Tik kapeliono kun. J. Skripkaus skelbiamas Dievo žodis lietuviškai: lietuviškai skaito sekmadienio Evangeliją, lietuviškai sako pamokslą. Perreitas metais tokiam pat pamokslė jis priminė, kad šitokie kursai čia pirmą kartą, nors vienuolynas stovis jau 30 metų, šiemet pasisakė didžiai už kursų rengėjas bei rengėjus ir už lektorius. Prašas jiems Dievo palaimos ir sveikatos.

Lietuvių Bendruomenė džiaugiasi

S'e lituanistiniai vasaros kursai yra toks svarbus lietuvių gyvenimo reiškinys, kad pro jį negalėjau praeiti tylo-

GILBERTAS LANNOY, paveikslas iš jo šeimos archyvo.

pnėsni, bet visi šiltai priimti. Pranešėju pabuvo stud. Arv. Barzdukas.

Pagerbti — apdovanoti ir apdainuoti

Kursų vadovybė šiemet panoro taip pat suorganizuoti viešą lektorių pagerbimą. Susirinkus į sąrašą, buvo prisiminti visi tuo metu vienuolynė buvusieji lektoriai: dr. Ad. Damašius, St. Barzdukas, V. Kavalūnas, Alf. Mikulskis ir L. Sagys. Motina M. Aloyza plačiau apibūdino tėvynės meilę, kuri esanti Dievo meilės dalis. Toliau suskambėjo extra pagerbiamųjų garbei sudėtas "himnas", "Daug daug padėkos gražių žodelių vainiką pildam mes jums šiandien ir ištvėrmės jums nuosirdžiai linkim... Telaimina jus dangaus Kūrėjas, telaukia jūsų mūsų Lietuva, iškelt trispalvę, gražint jos garbę, kada tėvynė jau bus laisva".

Taip pat buvo kiekvienam sudėta ir po extra dainą, kurios šyptelėta iš būdingesniųjų darbo bruožų. Pvz. muz. Alf. Mikulskiu skirtoje dainoje buvo prisimintas ir jo mokytos dainos kiškis: "Apie kiškį ant kopūstų, kad pilvelį jam išpūstų". Sagiu buvo skirti tokie žodžiai: "Kaip paukštėlis jis skrajoja, taktą muša ranka, koja" ir t. t. Taiklu, bet nekandu, miela. Šios visos dainos lektoriams iš tikrųjų buvo maloni staigmena.

Visiems lektoriams ir meno valandėles programos dalyviams šio pagerbimo metu buvo įteikta dovanų. Man teko iš Brazilijos parvežta medinė rankų darbo pelenė, meniškasis darbelis. Tada dėkojau, ir dabar tariau: nuosirdus, dėkui!

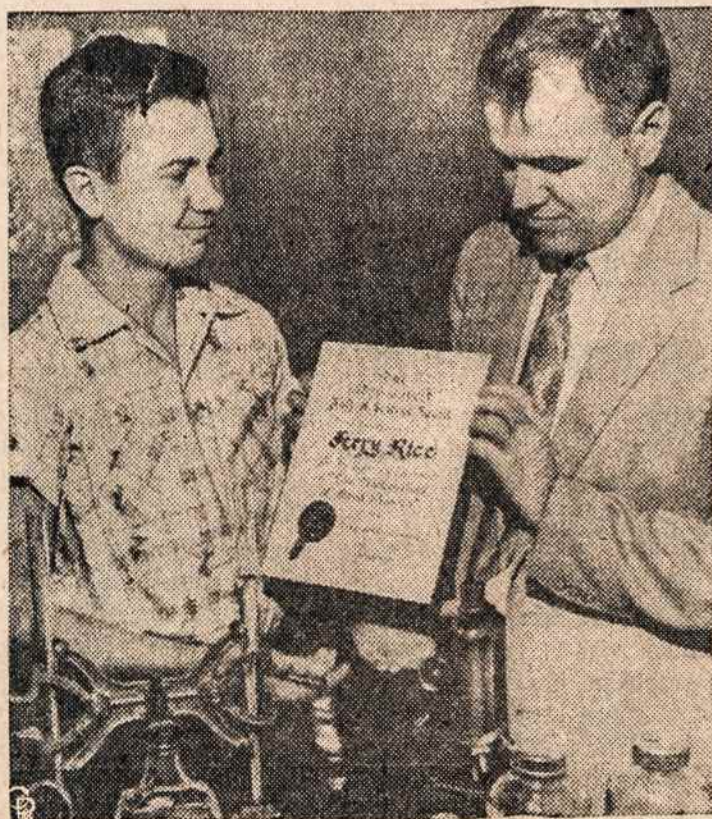
Meno valandėlės

To paties sekmadienio piet buvo suorganizuota meno valandėlė. Jos programa atliko svečiai klyvlendiečiai. L. Sagio vadovaujamas jaunimas pašoko "Grandinėle", L. Kasperavičiūtė solo pašoko "Kerpurinė", St. Stasienės vadovaujamos lituanistės mokyklos mergaitės parodė "Keliuonė" su Stasaitės solo šokiu, grojo J. Kazėno grupės akordeonistai, studentai ateitininkai, vadovaujami J. Navickaitės, davė lietuvių poėtų eilėraščių bei lietuvių dainų pyne, suvertą ant tėvynės meilės motyvo. Vien programos numeriai buvo stipresni, kiti sil-

Ko nemačiau

Kursuose teišbuav tik rugpjūčio 18 ir 19 d., šeštadienį ir sekmadienį. Tiek teileidė laikas. Jie patys truko iki rugpjūčio 25 d., kito šeštadienio. Taigi visko matyti negalėjau. Jų apimtį teparyškina dar šie momentai, paimti iš kursų programos.

L. Sagys atkinėjo tautinių šokių bei žaidimų pratybas dar ir pirmadienį, rugpj. 20. Motina M. Aloyza kalbėjo apie mokytojų reikalus, seselė M. Kristina — apie tautinio meno rinkinius, Ig. Malėnas ir motina M. Teofilė — apie metodą mokant lietuviškai skaityti. Muz. Alf. Mikulskis davė rekorduo-

JERRY RICE, 15 metų, iš Washingtono, laimėjo visoje Amerikoje paskelbtas rašinio apie kraują-varybas. Premija įteikia Raudonojo Kryžiaus atstovas.

IŠ VISUR

• Vysk. V. Brizgys rugėjo 9 lankėsi Priskelimo parapijoje Toronte, Kanadoje, ir suteikė Sutvirtinimo sakramentą.

• Kennebunkporte, Me., sparčiai rengiamasi pranciškoniškos gimnazijos atidarymui. Šiuo metu tvarkomi vidaus ir rengimai, laboratorijos, knygynas, žaidimų ir sporto salė. Į pirmą klasę tikimasi sulaukti 20 mokinių. Naują organizuojamą mokyklą savo aukomis dosniai parėmė: kleb. kun. M. Kemežis iš Elizabetho, N. J. — 1000 dol., kleb. kun. J. Kinta iš Patersono, N. J. — 500 dol.

• Marijanapolyje, Conn., rugėjo 9 pašventintas naujai atremontuotas studentų bendrabutis, kuriame tolps apie 30 studentų. Šiais metais sueina 25 m. kaip vysk. P. Būčys pašventino pačią Marijanapolio kolegiją.

• Vokietijos LB Krašto Tarybon iš 49 kandidatų išrinkta 15. Į Tarybą išrinkta: kun. dr. J. Aviza, V. Banaitis, J. Bataitis, Tėv. Al. Bernatonis, kun. A. Bunga, K. Drunga, dr. J. Grinius, J. Kriščiūnas, evan. kun. A. Keleris, dr. A. Rukša, Ed. Simonaitis, V. Sutkus, kun. V. Sarka, Fr. Slenteris ir Pr. Zundė.

• Lietuvis — pistoletinio šaudymo meisteris. Rugpjūčio 19 Vokietijoje prie Schwetzingeno viename miške vyko Baden krašto pistoletinio šaudymo pirmenybės. Iš trijų šaudymų būdų laimėjo dvi antrąsias ir vieną trečiąją vietą Schwetzingeno lietuvių kuopos vadas kapt. J. Valiūnas, surinkęs aukščiausių taškų skaičių iš visų dalyvių. Jau ankstesnėse rungtyne kapt. J. Valiūnas buvo laimėjęs Schwetzingeno miesto meisterio titulą. Vokiečių laikraštis "Schwetzinger Zeitung" palankiai aprašė šį lietuvių laimėjimą, kartu iškeldamas kapt. J. Valiūno ir jo vyrų nuopelnus įrengiant naują šaudyklą, kuri tinkanti ir tarptautiniams turnyrams. Laiskraštis minimas taip pat ir amerikietis lietuvis leitenantas Vytautas Kersulis, kuris svečio teisėmis su dideliu pasisekimu dalyvavo šiame šaudymo turnyre.

• Ameriką rugpjūčio 30 iš Bremerhaveno, Vokietijos, išplaukė General Langfitt laivas su tremtiniais. Su juo į Ameriką atvyko 34 lietuviai ir jų šeimos. Tuo pačiu laiku lietuvių išskrido 11 lietuvių ir jų šeimos.

• J. Glušauskas, buvęs "Australijos Lietuvis" leidėjas ir redaktorius, pakeitė pavardę į Jurgis Arminas.

Vytauto Augustino Lietuvos Vaizdų Albumas LIETUVA

yra geriausia dovana visokiomis progomis. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka visiems, kas kokia kalba bebakabėtų.

Kiekvienam verta šį gražų leidinį pačiam įsigyti ir kitam dovanoti. Išeidė: A T E I T S, 916 Wiloughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Jį galima gauti: ATEITIES administracijoje ir pas platintojus. Kaina 6 dol.

ta Ciurlionio ansamblio koncertą Europoje. Buvo parodytas judamųjų paveikslų, surengtas piknikas ir išvyka į Lietuvių Seklyčią Pittsburgho universitete. Ivyko Lietuvių Seserų Instituto susirinkimas ir Lietuvių Bendruomenės Svetimo Tarybos posėdis. M. Avietinaitė, pakviesta kalbėti apie mūsų tautos žymybius asmenis ir lietuvių kultūrinius laimėjimus, deka, į kursus nebeatvyko.

Lyk, lietuli
Muz. Alf. Mikulskio kursam (Nukelta į 7 psl.)

Tam saskridy dalyvavę pasakojo ponui Tokiam, kad, girdi, kiekvienas paminklas turįs šesėlį, o garsus vyras kokį moterišką silpnębę.

— E, — pagalvojo ponas Toks, — gal ir gerai? Jei jau ne visa moteriška, tai bent silpnębė — greičiau pagarsėsiu.

Nusipirko jis gvazdiką su pumpuru, pasodino į vazoną, palaišė ir padėjo saulėj ant lango braunos. Kasdien jį glamonėjo, kasdien su juo kalbėjo: "Gvazdikėli žalias, gvazdikėli tu mano". Po kelių dienų iš gvazdikėlio teliko tik sausas stagaras. Ponas Toks trenkė jį pro langą su visų vazonu.

— Ei, — vos negavęs per galvą iš apačios rėkė praeivis, — kokias šunys čia išdarinėji?

— Išmečiau gvazdiką su vazonu, — paaiškino ponas Toks. — Kas čia keista?

— Vos man galvos nepraskėlei, — dar vis teberėkė iš apačios. — Ar šitaipt kas mėto vazonus pro langą?!

— O kaip turėdė mėti, — pasiteiravo ponas Toks. — Gal tamsta žinai kitoki būdą, geresnį. Vazonas ne futbolas, kojom juk nespardysi. Išmečiau rąnkam.

— Bet turi atsiminti praeivius, juk žinai, kad čia žmonių vaikščiojama. Ir man, sakysim, vos vos ne... Pagaliau, kam tuos puodus svaidyti?

— Tai gvazdiką vazonas, — paaiškino ponas Toks.

— Nu, tai kas?

— Kaip kas? Gvazdiką nudžiūvo. Ir kaip nenudziūs saulėj ant lango, — skundėsi ponas Toks. — Jei aš būčiau gyvą gėlę išmetęs, tamsta turėtų pagrimdinti protestuoti, bet aš gyvų gėlių juk nemėtau. Gvazdiką mylėjau kaip akį kaktoj, bet dabar jau negyvas, ką veiksiu su juo

— Gyvas negyvas, — nirsio praeivis, — faktas lieka, kad tamsta metei vazoną.

— Taip! Mečiau, — prispažino ponas Toks, — bet turi atsiminti, kad vazonas nebuvo tuščias. Jame tebekyšo mano mieliausio gvazdiką stagaras. Ar pastebėjai?

— Ne, ne, — šniokstė praeivis.

— Liaukis! — suriko ponas Toks. — Kokių istorijų dar nori dėl to sauso stagarą? Mylėti gėles yra kilnu, bet alpti pamačius, kai nuvystę gvazdiką žmogus laukan meta, tai tikrai yra bobiška, fe...

Ponas Toks užsidarė langą ir, giliai paskendęs mintyse, padarė apčiuopiamą išvadą:

— Gerai silpnębė, bet silpnębėje būti drūtam ir nesileisti niekam tapyti už nosie. Yra kur kas geriau už žydintį gvazdiką ir radastą.

Šimkų sodyboje apsilankius

Kai prieš metus bolševikų Molotovas pravažiudamas sustojo Chicagoje ir lietuviai Chicago geležinkelio stotyje pikietuodami pastoję jam kelią, to reto reikšmingo bei amerikiečius labai nustebinusio įvykio fotografijas patalpino visa didžioji Chicago spauda. Man vis prisimena viena iš tų fotografijų, kur pačiame fotografijos centre stovįs mūsų didysis Šimkus aštriai kiša pikietų plakata pačiam Molotovui beveik po nosim, o susiraukęs Molotovas mauna šalin.

Valerijū Šimkų, tą d'đį Vilniaus krašto lietuvių patriotą ir veikėją, daugelis pažįsta iš Vilniaus laikų. Bet ir Chicagoje jis spėjo prasimušti į viršų ir nustebinti daugelį lietuvių bei kitataučių. Viena, kad jie su žmona nepraleis jokio lietuvių kultūrinio ar visuomeninio įvykio jame nedalyvavę ir pinigų nepaaukoję; antra, savo naujoje rezidencijoje Willow Springs, Ill, jie įrengė tikrą lietuvišką kultūrinę šventovę.

Kaip ir visi ateiviai, taip ir Šimkai šitam laimingam krašte pradėjo gyventi tuščia kišene. Bet energingasis Šimkus ėmė ir rizikavo. Iš draugų pasiskolino tūkstantinę, nusipirko tuščią sklypą ir abu su žmona kruvinomis rankomis patys ėmė lipdyti namą. Kai pasistatė vieną, pabandė ir kitą statyti, ir štai ilgainiui V. Šimkus tapo namų statybos kontraktoriu ir iki šiol pastatė bei pardavė virš šimto namų.

Dabar Šimkus stato naują koloniją gražiam Willow Springs miestelyje, visai netoli Chicago. Kad šį naują koloniją ilgainiui taptų kraštu lietuviška sala, V. Šimkus ten pirmiausia sau įsirengė gražią, modernią vilą.

Daug yra gražų, puošnių ir turtingų vilų turtingoje Amerikoje. Bet kažin ar mes lietuviai, skersai ir išilgai perėję Ameriką, surastumėm kitą to,

VLADAS RAMOJUS
Raportas iš Chicagos

kią vilą, kuri mus taip imponuotų, kaip imponuoja naujoji Onos ir Valerijaus Šimkų vila. Privaziavus prie vilos, į akis krinta priešais stovįs lietuviškasis pakelių rūpintojėlis su turtingais ornamentais ir statulomis. Toliau, aplenkęs pačią vilą, užeini į sodą. Čia atsiveria neregėti dyvai... Sodus aptvertas, rodos, tvora. Bet tvoros skersiniuose turoje aplink visą sodą įremini didžiuliai dekoratyviniai paveikslai ir įvairūs lietuviški šūki, įamžinti kažkokioje kietoje medžiagoje, kuri nebijo vėju, lietaus ir audrų. Tad aplink visą sodą sutelpa dvylika didžiulių paveikslų ir dvylika šūkių. Paveiksluose vien Lietuvos vaizdai. Sūkiuose mūsų poetų posmai, primena gražiąją Lietuvą, žadina jos ilgesį ir tikėjimą jos prisikėlimu. Tuo tarpu pačiame vilos sode randa ir senųjų žinių aukurą, ir lietuvišką šulinį su svirtimi ir lietuvišką tvorelę, tuos brangius Lietuvos kaimo suvenyrus, kurie ten okupantų išdraskyti, o čia specialiai atkurti tam, kad kiekvienas sustojęs prisimintų prarastą savo žemę ir visa tai, kas kiekvienam lietuviui buvo artima bei miela.

Kai iš sodo, gilius įspūdžius nešdamasis, įeini į vilą, nustembi čia ne prabangiais baldais ar porcelanu sužavėtas, bet lietuvišką kultūrinį turtingumą. Visos vilos sienos nukabinėtos lietuvių dailininkų paveikslais, kuriuos Šimkai p'rkio ir tebeperka kiekvienoje lietuvių dailininkų parodoje. Po paveikslais randa ir lietuviškų drožinių: kryžių, koplytėlių, lėkščių ir t.t. Visos lietuviškos knygos surikiuotos lentynose specialiam kambarielyje, kur skirtas vien bibliotekai. Iš bibliotekos kambario išeini į baldoną ir tau papėdėje stovi sodas su paveikslais, šūkiomis ir

Lietuvos kaimo relikvijomis.

O, ir V. Šimkai nėra miljonieriai. Nuo ankstyvo ryto iki vakaro jie sunkiai dirba kartu su savo darbininkais pręstatybos. Bet uždirbtus pinigus nešėna į banką, o atiduoda tos savos lietuviškos šventovės praturtinimui ir įvairiems lietuviškiems reikalams.

Todėl nenuostabu, kad Šimkų vardas plačiai žinomas ir kaip gerų kontraktorių, ir kaip didžiųjų susipratusių lietuvių. Ne vienas svetys jų rezidenciją yra pavadinęs naujuoju Rambynu.

VALERIJONAS IR ONA ŠIMKAI su savo sūneliu Kestučiu, kuris tragiškai žuvo Vilniuje.

NERIES IR NEMUNO SKAUTŲ VASAROS STOVYKLOS

ROMAS KEZYS

Nuo rugpjūčio 25 iki rugsėjo 3 So. Woodstock, Conn., įvyko džiausiaisiais metais lietuvių skautų ir skaučių stovykla. Skaučių stovykla buvo pavadinta Nerimis, o skautų — Nemunu, Skautus ir skaites įvairiais klausimais instruktoriai: kunigai St. Yla, V. Cukuras, V. Paulauskas ir J. Pakalniškis; skautininkai V. Cepas, L. Čepienė, K. Marijošienė, A. Saulaitis, A. Matonis, V. Nornortas, E. Putvytė, Ruseckienė, J. Benešius, V. Blumfeldas, R. Kezys, R. Pakalnis, V. Pileika, V. Mikalaukas, P. Avižonis, A. Bobelis, C. Kiliulis, G. Kurpis, V. Strolia, A. Saulaitis, jr., A. Gustaitis.

Abejose stovyklose buvo galima pamatyti gražią išviršinę tvarką, švarą, daugybę kruopščiai paruoštų papuošimų, įranta. Patys stovyklautojai elgėsi drausmingai ir gražiai. Vienas amerikietis skautininkas, aplankęs stovyklą, pareiškė, kad pas juos taip stovyklą galima sutvarkyti tik paveiksluose, bet ne miške. Ypatin

gai gražiai buvo susitvarkiusi Worcesterio DLK Gedimino dr. vė. Patraukliai atrodė Waterburio skautų R. Marūno ir R. Srugio medžio raste išpauštytas rūpintojėlis. Dėmesį patraukė ir Nemuno stovyklos stalas, New Yorko skautai pasižymėjo savo gražia tradicija, kiekvieną dieną visam tuntu pakeliant bei nuleidžiant savo vėliavą. Skaučių stovykloje savo susitvarkymu ir pasirodymais lauzuose pasižymėjo New Yorko skautės.

Stovyklos metu įvairiomis dienomis apie 40 skautų davė įžodžius. Viso stovyklavo 130 skautų ir 118 skaučių, savaitgaliais stovyklautojų buvo virš 300. Iš New Yorko buvo 66, Bostono 55, Worcesterio 42, Hartfordo 23, Waterburio 23, Elizabetho 17, Brocktono 10, Putnamo 7, New Haveno 3, Bridgeporto 2.

Stovyklos gyvenimas gražiai atspindėjo stovyklų laikraštelyje "Santaka", kurio 320

egzempliorių buvo spausdinama kiekvieną dieną. Vienos dienos numeris būdavo 6—10 pusl. Laikraštėlio redaktoriu buvo R. Kezys, Jam talkininkavo A. Jankauskaitė, D. Glodas, G. Liaukus, V. Janulevičiūtė, K. Matonis, N. Ramanauskaitė, A. Saulaitis, jr. ir k.

Stovykloje kiekvieną rytą būdavo šv. Mišios po atviru dangumi. Mišias aukojo kun. J. Pakalniškis. Didelis dėmesys buvo kreipiamas į taisyklų lietuvių kalbos vartojimą.

Stovykloje buvo 3 bendri lauzai, iš kurių paskutinyms, didysis stovyklos uždarymo lauzas, buvo niūrus, nes skautai lauzą boikotavo — patys nepasirūdė ir nedainavo. Mat, stovyklų viršininkai buvo išakę lauzo metu skautams sėdėti vienoje pusėje, o skautėms — kitoje. Toks sprendimas iššaukė nepasitenkinimą ir tėvų,

(Nukelta į 8 psl.)

TRILYPIS PIKNIKAS

Gražiame lietuvių parke, Lighthouse Grove, Glastonbury, Conn., rugsėjo 2, įvyko didžiulis trijų organizacijų piknikas, kurį suruošė LRKSA, Moterų Sąjunga ir LDS. Geram orui pasitaikius, susirinko daug žmonių. Lietuviai iš Hartfordo atvyko autobusu, kuriuo rūpinosi A. Mazalas, M. Palubinskas, S. Srupsas, J. Bernotas ir kiti. Taip pat atvyko ir iš Waterburio, kur šia kelione rūpinosi J. Gluodenienė, M. Shambaris, P. Jokubauskas, O. Smotienė ir N. P. Meškūnienė.

Visi buvo vaišinami skaniais valgiais ir gėrimais. Geras orkestras grojo smagias polkas, valsus ir tangus. Vieni šoko, kiti vaikštinėjo apžiūrėdami upę, kuri praeitais metais taip žiauriai savo išsiliejimu nukriauė pakrančių gyventojus.

Loterijai buvo suaukota vertingų fantų, kuriais rūpinosi nenuilstančios veikėjos kaip M. Jokubaitė, B. Mičiūnienė, R. Monchun, M. Shambarienė, J. Valanienė - Joseph, M. Ramanauskienė ir kitos. Rankų darbo dovanos buvo nuo Moterų Sąjungos ir pavienių asmenų.

Malonu, kad Connecticut lietuviai taip gražiai iš vien vei-

kia. Ir šiam piknikui buvo sudarytas komitetas iš įvairių kolonijų sekancios sudėties: pirm. J. Leonaitis ir A. Mazalas, sekr. M. Palubinskas, išd. P. Kriškė ūnas ir rep. A. Patteckis iš Hartfordo. Talkininkai M. Ramanauskienė iš New Haven, B. Mičiūnienė ir F. Goding iš New Britain, A. Vackauskaitė, E. Miller ir J. Gudžiūnas iš Manchester, M. Marcinkevičienė iš Trumbull, M. Marmont iš Terryville, J. Makauskas iš Brandford, M. Uličnaskas iš Warehouse Point, S. Butkus iš Somersville, K. Loda iš Ansonia, F. Baltrušaitis iš Bridgeport, M. Shambaris, E. Viturienė ir A. Jenušaitienė iš Waterbury, Tomušiuona, Patteckaitė, Balčiūnai ir Sitkus iš Hartfordo.

Visiems bendradarbiams giliai nuosirdi padėka.

Primenama v soms LDS kuopoms išrinkti atstovus ir siųsti į LD Sąjungos seimą, kuris įvyks Bostone, Mass., rugsėjo 15—16 d. Po šio seimo bus šaukiamas LDS, Connecticut apskrities, suvažiavimas Hartforde, lietuvių parapijos mokyklos salėje, 339 Capitol Ave., kurio tikslai data bus paskelbta vėliau.

Nell P. Meškūnienė

LOS ANGELES SKAMBA LIETUVIŠKA DAINA

Lietuvių šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas muz. B. Budrūno, kuris dalyvavo Kalifornijos lietuvių dienoje, rugsėjo 2, buvo užkviestas į šeimyninį pikniką pas didelius liet. kultūrinio darbo rėmėjus Praną ir Stellą Zukauskus, gyv. Duarte, ap'ė 20 mylių nuo Los Angeles. Be choristų, kurių yra apie 40, ir jų šeimų narių, buvo nuvykę taipgi kleb. kun. J. Kučingis, jo vikaras kun. dr. Bučnys, dr. V. P. Raulinaitis, adv. A.

Dabušys ir eilė kitų. Keletą valandų, maloniems muz. B. Budrūno, kuris dalyvavo Kalifornijos lietuvių dienoje, rugsėjo 2, buvo užkviestas į šeimyninį pikniką pas didelius liet. kultūrinio darbo rėmėjus Praną ir Stellą Zukauskus, gyv. Duarte, ap'ė 20 mylių nuo Los Angeles. Be choristų, kurių yra apie 40, ir jų šeimų narių, buvo nuvykę taipgi kleb. kun. J. Kučingis, jo vikaras kun. dr. Bučnys, dr. V. P. Raulinaitis, adv. A.

atvykti iš Vokietijos ir čia isikurti. Zukauskai yra liet. šv. Kazimiero parapijos bažnyčios garbės fondatoriai, didelio pinigų suma parėmę jos statybą. Pranas keletą metų buvo parapijos komitete ir bažnyčios statybos komiteto pirmininku, paaukodamas tam daug laiko.

Tikrai yra malonu, kad mūsų tautiečiai taip uoliai remia lietuviškus darbus. Ilgusiu metų Pranui ir Stellai Zukauskams!

Ig. M.

Pittsburgh, Pa.

Lietuvių Piliiečių Draugijos klubas (1723 Jane St. S. S. Pittsburgh, Pa.) rengia iškilmingą banketą atžymėti savo gyvavimo 45 metų sukakčiai. Banketas įvyks rugsėjo 23, 6 v. v. Dalyvaus žymūs svečiai amerikiečiai ir vietiniai lietuviai veikėjai bei nariai, Vakariene paruošti padės "Ladies Auxiliary of the Lithuanian Citizens Society". Vsi bus gardžiai pavaišinti.

Meninę programą išpildys klubo muzikantai, be to, bus dainų, juokų, šokių, žaidimų ir įvairių kitokių margumų. Atsilankantiems į šį klubo banketą bus duodamos dovanos (door prize) ir alaus už tą patį įėjimo bilietą. Prašoma iš anksto įsigyti bilietus, kurių galima gauti pas klubo šeimininką ir klubo direktorių.

L. P. D. klubo valdyba maloniai kviečia visus narius ir svečius atsilankyti į šios draugijos 45 metų sukaktuvinį banketą.

L. P. D. klubo valdybos vardu
Fr. Žilionis, direktorius

• Zigmąs Orvidas Hamiltone, Kanadoje, uoliai platina lietuviškas knygas, jas išnešodamas po namus. Taip Hamiltone nuolat plačiai paskleidžiamos pačios naujausios lietuviškos knygos.

Chicago, Ill.

H. W. MALE

"Excellent Opportunity!"
Immediate Opening —
MACHINIST
Understanding of English and ability to read Blue Prints, Small Shop.
40 Hour Week.
Liberal Company Benefits.
Good Working Conditions.
Steady year round work.
WILLIAM H. WELSH
CO., INC.
2211 So. Indiana
CA 5-5454

**ENGINEERS
DESIGNERS**

HEAVY MACHINERY

54 HR. WK.

TOP RATES

VACATION & SICK LEAVE

IN TOWN

**Barnes & Reinecke
Inc.**

230 E. OHIO ST.

DElaware 7-6350

TO PLACE HELP WANTED ADS ASK FOR AD TAKER. TELEPHONE: DEABORN 2-0819.

HELP W. MALE

CRANE CO.

HAS JOBS AVAILABLE
2ND & 3RD SHIFTS

MACHINE OPERATORS
TURRET LATHE
BORING MILL
DRILL PRESS

Other Openings Available

17 1/2% Night Bonus

Steady work — good pay — liberal benefits.

Apply

Employment Dept.—Monday thru Friday

Must speak and understand English

CRANE CO.

4200 S. Kedzie

**GEORGE L. DECKER, JR.
INSURANCE**
135 SOUTH LA SALLE ST.
CHICAGO 3, ILLINOIS
FRanklin 2-7290

DOLORES KENNEDY, 15 metų, tėvo atsilimama iš mokyklos Clinton, Tenn., kur baltieji ir juodieji mokėdai susidūrė.

**GERA PROGA ĮSIGYTI LINKSMUS
DON KAMILIAUS IR PEPONES NUOTYKIUS**
Jau išėjo ir "Don Kamiliaus mažasis pasaulis" II dalis, kaina \$3.00
Didelis palengvinimas įsigyti abi šios knygos dalis: dabar užsisakydami abi dalis gaunate už \$5.00
Užsakymus siųskite:
DARBININKAS, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Štunciu \$3.00, prašau prisiųsti "Don Kamiliaus II dalį"
Štunciu \$5.00, prašau prisiųsti "Don Kamiliaus" abi dalis

Mano adresas:

ACIŲ DARBININKO RĖMEJAM

DARBININKUI remti aukojo:
Po \$5.00 — Mrs. M. Mikla-sevičius, Brooklyn, N. Y.; Kan A. Steponaitis, Rock Island, Ill.
Po \$4.00 — W. Zaukas, Woodhaven, N. Y.; Dr. S. Daugėla, Kearny, N. J.; S. Ocikas, St. Albans, L. I., N. Y.; Mrs. O. Sveikienė, Bronx, N. Y.; J. Francus, W. Medford, Mass.; Mrs. St. Šaveikienė, Newark, N. J.
Po \$3.50 — Mrs. J. Vaicie-kauskas, Brooklyn, N. Y.; Vyt. Česnavičius, Mrs. El. Svabas, Brooklyn, N. Y.
Po \$2.00 — M. Dausevich, Brooklyn, N. Y.; P. Balukas, L. I. C., N. Y.; K. Paukštys, So. Boston, Mass.; J. Vosylius, Cla-rendon Hills, Ill.; J. Vakarietis, Elizabeth, N. J.; J. Paukštai-tis, Omaha, Nebr.; Mrs. M. Kri-štaponis, Dorchester, Mass.; J. Pilauskas, Bayside, L. I., N. Y.; A. Zaveckas, Cambridge, Mass.; Mrs. M. Čižauskienė, Elizabeth, N. J.; M. Stanis, Verona, N. J.; A. Stukas, Elizabeth, N. J.
Po \$2.50 — J. Ratkelis, Bro-oklyn, N. Y.
Po \$1.50 — Mrs. O. Sijevičienė, Brooklyn, N. Y.; J. Lu-košius, Mrs. O. Gutman, Broo-oklyn, N. Y.
Po \$1.00 — Brooklyn, N. Y. — J. Sestokas, A. Simkus, Mrs. M. Klimas, G. Juškaitis,

Miss V. Urbonavičiūtė, A. Pa-dveiskis.
 So. Boston, Mass. — V. Galdikas, Mrs. A. Jankan, St. Liepas, Mrs. M. Barauskienė, Ig. Grabinskas, Mrs. E. Leš-činskas.
 Mišrūs, Massachuset—J. Zu-kas, Mrs. A. Kraučūnas, Cam-bridge, J. Grigas, Lowell, Mrs. S. Mudėnas, L. Sviklas, Wor-cester, St. Ashman, Bridgewa-ter, S. Alinskas, Westfield, B. Martišius, Wrentham, J. Voe-ga, Mattapan, St. Paulukas, Mrs. A. Vasil, Roslindale, St. Dirsas, Briarhton, A. Varapic-kas, New Bedford.
 Waterbury, Conn. — Mrs. J. Yarosis, J. Satas, Mrs. A. Sterbaitis.
 Mišrūs Conn. — J. Burnett, J. Lazdauskas, Brigport, Wm. J. Millsback, Meriden, Mrs. J. Bruzauskas, Ansonia, Mrs. A. Bataitis, New Haven.
 Mišrūs New York — Mrs. V. Boganskas, Woodhaven, P. Venclovas, Maspeth, A. Mardo-sas, New York, Mrs. V. Sko-dis, Merrick, St. Šileika, Great Neck, Mrs. A. Zabaraukas, Jamaica, Mrs. A. Kulick, New York, J. Saldis, Yonkers, P. Šulskis, Ozone Park.
 Mišrūs, New Jersey — Miss K. Arnastauskaitė, A. Bochis, Bayonne, K. Baltramiejūnas,

KAP. MANUEL J. FERNAN. DEZ pasiekė nauja greito skri. dimo rekordą. IS Kalifornijos j Oklahoma City, 1.120 myliu jis neskrido nė dviejų valandų.

Jersey City, J. Matuzas, Eliza-beth, K. Jankūnas, Lodi, A. Stankus, Fairlawn.
 Mišrūs Pa. — Mrs. J. Cepai-tis, Pittsburgh, F. Maznik, Da-llas, A. Satkauskas, Wilmer-ding, Mrs. M. Bukenienė, J. Ivanauskas, Phila.
 Cleveland, Oh'o — V. Jurge-lis, J. Pikturna, J. Zorskis, J. Vaičius.

Mišrios valstijos — Vl. Mo-tiekaitis, La Hambra, Calif.; Miss A. Žižninskas, Racine Wisc.; J. Burba, Chicago, Ill.; A. Rutkauskas, Nashua, N.H.; J. Dubix, Austinburg, Ohio; V. Liesunaitis, Montreal, Ca-nada.

Po \$0.50 — Brooklyn, N. Y. — S. Gudaitis, A. Kivyta, Mrs. M. Končius, J. Jonaitis, J. Bartkus.

Mišrios valstijos — S. V. Staras, P. Kerulis, Worcester, Mass.; J. Liubinskas, Mrs. A. Szafranowski, Kankakee, Ill.; Mrs. J. Simkienė, So. Boston, Mass.; A. Gedraitis, Cambrid-ge, Mass.; K. Karečka, Jama-ica, L. I., N. Y.

DISPLAY

YANEE GOLDSMITH
 Old Fashion Food
 Drink & Lodging
 Open Every Day
 WALLINGFORD, CONN.
 Exit 66
 Wilbur Cross Parkway

INFANT OF PRAGUE
 Statue Dressed in Satin Garments
 —12" Tall—
 \$3.95 Complete—postage prepaid
INFANT OF PRAGUE STATUE
 complete with 7 changes of gar-ments — Mantle colors: Red, blue, white, gold, purple, rose, green.
 Complete — Postage ppd. \$9.95
INFANT OF PRAGUE 75
INFANT OF PRAGUE
JOBBER'S INQUIRIES
SOLICITED
 Send check or M.O. to
 U. S. Statuary Cot. Box 292,
 Brighton 35, Mass.

**TO PLACE,
 YOUR AD
 CANCEL OR CHANGE
 CALL LO 3-7291**

DISPLAY

MUSICAL INSTRUMENTS
SALE! SAVE HUNDREDS OF
 dollars on the world's finest pi-anos, used only 6 weeks at the Berkshire Music Festival. Acros-sonic spinets and Baldwin grands in nearly all designs and finishes. New-piano factory guarantee. Sale on while limited supply lasts. Clip this ad and mail with name and address for brochure and prices.
GOSS PIANO COMPANY, 317
 Asylum Street, Hartford—Jackson 5.6696. Open Monday through Sat-urday and Thursday nights. Free parking beside store.

DISPLAY

ALBERT MAIER, INC.
PORK STORE
 Feinste Schweinefleisch und
 Wurstwaren
 En gros und Detail
 1927 Washington Avenue
 Tremont 8-8193
 Bronx 57, N. Y.

HELP WANTED FEMALE

GIRLS

Conveyer line packageing au-tomatic the leases to \$47 plen-ty overtime, good housekeep-ing Cafeteria on premises.
 Apply 9—11 A. M.
COTY'S
 423 W. 55 N.Y.C.

MAIDS WANTED

Must speak English. Permanent positions, Employee Benefits, Apply Personnel Dept.
 9 A. M. to 12 Noon.
MT SIANI HOSPITAL
 11 East 100 St. N. Y. C.

HELP W. MALE

MASINISTAI
 Visiem darbam
 Lathe & Turret Lathe Oper.
 Tool Maker
 Jigs & Fixtures
YAN ALLER CORP.
 691 Merrick Road
 Lynbrook, L. I.
 Tel. LYnbrook 9—9170
 (24.M)

TEACHERS WANTED
 Part or Full Time
PHYSICAL EDUCATION OR
 Instrumental Music
 Academy of the Holy Angels
 Fort Lee, New Jersey
 Phone: FO 8-0417

PORTERS

Full Time—6 AM 2:30 PM
 Part Time—6 AM 10 PM
 Apply 4th floor, Personnel Office
ARNOLD CONSTABLE
 9 East 39th Street

H. W. MALE

POLISHERS

If you are tired working in shops where you are regularly laid off every time business is slow, if you are looking for a job with good working conditions and where you can work 52 weeks a year at a good wage in modern B'klyn fac-tory and if you are a 1st class buf-fer and can color on copper apply.
 Mr Rosolia.
 Globe Lighting Products Inc,
 1710 Flushing Ave.
 Brooklyn, N. Y.

WALL WASHERS—PORTERS

ELEVATOR OPERATORS
 Must Speak English. Permanent Positions. Employee Benefits.
 Apply Personnel Dept.
 9 A. M. to 12 Noon.
MT SIANI HOSPITAL
 11 E. 100 St. N. Y. C.

LATHE HANDS MILLING HANDS INSPECTORS

reikalingi precizinių instru-mentų darbi, Geras atlygi-nimas, viršvalandžiai.
PEERLESS INSTRUMENT
COMPANY, INC.
 90—15 Corona Ave.,
 ELMHURST, L. I.
 Hickory 6-1100

REAL ESTATE

IDEAL FOR RETREAT HOUSE RETIRED PRIEST HOUSE CATHOLIC CAMP SCHOOL OR COLLEGE

NEW BRUNSWICK (6 mil. south) N. Y. commuting country estate for sale. 200 years old, oil heat, 7 bedrooms, 7 downstairs rooms, 2 complete bathrooms, 1 washroom, 2-car garage, barn space and facilities. Concrete swimming pool filtered. Patio, bath house, 93 acres. Highway and country road frontage. Wooded area, brook. CHarter 7-5621.

BAYSIDE, L. I. Income Producing 2, family corner 60x100 detached, modern, five rooms each apt. Both available. G. E. oil heat, play room in basement, 2 refrigerators, alumin storms and screens, venetian blinds patio, 2 car garage, private entrance each apt. Near catholic schools and churches. Convent lo-cation. \$29,500, terms. Bayside 9-2636.

GOOD SHEPHERD PARISH

Brick 1 family, semi-detached. Need paint job. Oil heat, 1 car garage. Asking \$13,750
Brooklyn Home Sales
 1491 Flatbush Ave. GE 4-2960
 1 family detached, 3 bedrooms, oil heat, 2 car garage, Hollywood kitchen, Knotty pine dinette, Colored tile, Bathroom.

SKAITYK VARPEL! Įdomus, naudingas, iliustruotas, mėne-sinis religinis žurnalas. Me-Kennebunk Port, Maine
 tams tik \$2.00. Rašyk:
Franciscan Fathers

Jei nori ką paskelbti
 skambink telefonu:
GLenmore 5-7068
DARBININKE

CARL HOPPL'S

BANQUETS — RECEPTIONS All Social Functions. Service for 500 Persons. No Party Too Small.
SUNDAY DINNER From Noon to 9 P. M., **DAILY DINNER** From \$2.85. Served 5 to 9 P. M.
SPECIAL RATES, PRIVATE ROOMS AVAILABLE FOR WEDDING RECEPTIONS AND BANQUETS
Valley Stream Park Inn.
 Merrick Rd. opp. Park, Valley Stream, L. I.
 Res. Valley Stream 5.6035

St. Brigid's Centennial Bazaar

Plan NOW to Attend . . .
 Celebrating the 100th Anniversary of the Founding of the Parish in New Parkington Field on Post Avenue, Westbury, Long Island
SEPTEMBER 7, 8, 9, 14, 15, 16, 21 and 22
AFTERNOON AND EVENING
 26 BOOTHS • 6 RIDES • HUNDREDS OF VALUABLE PRIZES, INCLUDING A 1956 VOLKSWAGEN • ENTERTAINMENT • GAMES • FUN FOR THE ENTIRE FAMILY •

TALARSKI FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
 380 Maple Avenue, Hartford, Conn.
 Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose, prielama kaina.
 Tel. CHapel 6-1377

RETA NAUJIENA,
 Kad įvairių pažiūrų rašytojai pasirodžiusią knygą vispusiškai skai-tytojui rekomenduotų, tai —
TOMO ŽIŪRAČIO, O. P.,
ŽODIS IR GYVENIMAS
 Religinei-tautinei rimčiai
 "Tomo Žiūračio knyga skaitai kaip kokį romaną. Mums kren-ta į akis autoriaus rašymo meistriskumas bei kūrybinis sintetiškum-as; dainiaus, išminčiaus ir karžygio" (Prof. Dr. A. Ramūnas).
 "Autorius prasikasa pro šimtmečių dūlkes ir senąsias tiesas sugyvenimina" (Sal. Narkelūnaitė).
 "T. Žiūračio knyga yra nauja teologija, naujas žodis moder-niam žmogui" (Kun. Dr. A. Baltinis).
 "Vikriai parašyta knyga (A. Rimydis).
 "Naudinga knyga!" (Kan. M. Vaitkus).
 "Daugiau panašios vertės knygų" (D. Penikas).
 Knygai įvadą parašė Prof. Dr. A. Maceina.
 Viršelis dail. V. K. Jonyno.
 Knyga gaunama "Darbininke" ir pas platintojus. Kaina \$2.75.

Draudimo reikalais, taksų (Income Tax) paruošimui, notorinių doku-mentų tvirtinimui

kreiptis pas
Juozas Andriušis
GENERAL INSURANCE BROKER
CONSULTANT - NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai bei valstybiniai taksai, tvirtina-mi įvairūs dokumentai.

Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobiliai, namai, baldai, bizniai ir asmeninis turtas nuo ugnies ar įvairiu rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas.

Gyvybės apdraudimas — **TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut**

Greitas ir sąžiningas patarnavimas.
 Kreptis: šokiadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak., šešta-dieniais 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Juozas Andriušis

238 Leonard Street Brooklyn 11, N. Y.
 EVergreen 7-8247.

Paulius Gaubys FOTOGRAFIJA

Portretas, vestuvės, vaikai, įvairūs subuvimai, kopijos ir t. t. Naturaliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotrau-kos, taip gi aliejiniai portretai
 P. Gaubys foto srity dirbęs nuo 1926 m. (Lietuvoje, Ber-lyne ir Amerikoje) darbą Jums padarys tikrai greit, gerai ir pigiau nei kas kitas.

85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y.

(BMT Jamaikos linija, Forest Parkway stotis.)

Tel.: VI 6-2164

po 6 val. vakaro. nedarbo dienom visą dieną.

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio. stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.

Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New York.
 Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

EVergreen 8-9794

M. and Z. Collision Works JULIUS MALDUTIS savininkas

Sulaikstyti automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas.

937 GRAND STREET
 BROOKLYN 11, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS savininkas.

Baras, Salė vestuvėms, parengimams, susirink-mams, etc.

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
 Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

KACIUKAS mokomas plaukti (Santa Monica, California)

DARBININKAS

Pranciškonų vienuolynė
Nem York'e nupirkta namas, visai pr'e Darbininko redakcijos, ir spautuvės (Willoughby Ave.), remontuojamas ir pertvarkomas. Pirmame aukšte įsikurs Darbininko ir spautuvės administracija, rūšiai pavėrciami popieriaus sandėliai; antrame aukšte įrengiami vienuolyno ir svečių kambariai.

Inž. K. Krulikas,
redaguoja inžinierių metraštį, kurį leidžia Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga. Jau didesnė medžiagos dalis surinkta ir tvarkoma. Metraštis pasirodys dar šiais metais.

Kun. dr. Fel. Jucevičius
iš Montrelio, Kanados, lankėsi New York'e ir buvo sustojęs pranciškonų vienuolynė. Išbuvęs keletą dienų, apžiūrėjo miestą, aplankė muziejus bei didžiuosius knygynus. Vasaros metu jis studijavo Harvardo universitete Bostone anglų kalbą. Prieš metus yra atvykęs iš Paryžiaus, kur buvo lietuvių kolonijos kapelionu. Dabar yra vikaru vienoje pranciškonų parapijoje Montrealyje.

Dr. Pr. Padalis
ši antradienį iš Europos atvyko atostogų ir Amerikos.

Kun. N. Pakalniškis
Apraiškimo parapijos klebonas, šią savaitę yra išvykęs kolekcionom.

Liet. atsiminimų radijas
keičia savo transliacijų laiką: nuo rugsėjo 22 lietuviška programa bus nuo 1 iki 2 valandos po pietų, vietoj dabartinio laiko (4:30—5:30 p.p.).

ELIZABETH, NEW JERSEY

Parapijos piknikas šiais metais labai nusisekė. Oras buvo puikus, užtat ir daug žmonių atsilankė, turėdami malonumą pasilinksinti iki vėlumoms. Valandėlei buvo atsilankę kunigai ir pranciškonai iš Brooklyn.

Spalų mėn. įvyks kitas didelis parengimas, kurį ruošia vietinis jaunimas, vadovaujant C. Oškūčiui. Visas gimnazijos jaunimas kviečiamas prisidėti. Pirmoji repeticija įvyks rugsėjo 10, parapijos salėje, 8 val. vakare.

Elizabetho lietuviai t kraipamęgo pranciškonus ir jų vienuolyną prie Atlanto vandenyno, Kennebunkport, Maine, kur šią vasarą atostogavo

Petras Pupius
išsikėlė į Chicago ir apsigyveno pas savo ženą J. Brizgį.

Dr. J. Kazickas,
"Neries" prekybos bendrovės dalininkas, neseniai sugrįžo iš Europos, vėl rengiasi skristi į Vokietiją prekybos reikalais.

Rožė Mainelytė
pasinaudodama savo atostogomis, išskrenda į Europą. Aplankys Paryžių, Romą, Zuerichą, Berlyną, Hamburgą ir Londoną.

Reikalingas dviejų kambarių butas. Skambinti į Darbininko redakciją: GL 5-7281.

Išnuomojami 2 kambariai su šiluma dviem žmonėm ar naujai porai. Kreiptis po 5 val. popiet: V. Čilčius, 117—08, 111 Ave., Richmond Hill 20, N. Y. Tel. MI 1-2473.

Labai pigiai parduodamas trunkas (dar beveik naujas). Pardavimo priežastis — ketinu išsikelti į kitą miestą. Savininką galima matyti šeštadienį popiet ar penktadienį vakare. Kreiptis: Peter Chibas, 100 Cook St., Apt. 15, Brooklyn, New York.

Ieško Povilo ir Vinco Serpensų arba jų vaikų, kilusių nuo Alytaus, Takniškių km., gyvenusių Scranton, Pa. Atsiliepti arba pranešti: Mykolas Balukinas, 80 Madison St., Hartford 6, Conn.

A. A.

Mirus
PREL. IGNIUI STARKUI,
nuosirdžią užuojautą reiškia Bayonnės klebonui kun. dr. Jonui Starkui ir dr. Antanui Starkui

Emilija ir Pranas
Vainauskai

SKAUTŲ SUVAŽIAVIMAS

Rugsėjo 15—16 New York'e įvyks Atlanto pakraščio skautų ir skautėių vadų suvažiavimas. Suvažiavimo proga pirmą kartą New York'e dalyvaus ir Lietuvių Skautų Brolijos vyriausias skautininkas, Stp. Kairys, kuris atskris iš Toronto, Kanados.

Suvažiavime dalyvauja: rajonų Vadijų nar'ai, tuntininkai, ir tuntininkės, jų pavaduotojai ir adjutantai, draugininkai, ir draugininkės, jų pavad. ir adj., skautų vyčių ir vyr. skautėių būrelių vadai. Taip pat kviečiami dalyvauti visi skautininkai ir skautininkės.

Visi suvažiavimo dalyviai privalo galmiui greičiau užregistruoti pas vyr. sl. V. Goubažą, 1001 Eastern Parkway, Brooklyn, N. Y., tel. PR 2-2964. Nakvynių reikalais visi susisiera su ps. J. Janulevičiene, 20 St. Johns Road, Brooklyn, N. Y., tel. EV 6-4341.

Sueigos pradžia rugs. 15 d. 2 val. p. p. Po iškilmingo atidarymo ir bendro pašnekėsio vyks atskiri skautų ir skautėių darbo posėdžiai, po kurių seks

LINDEN, N. J.

Juozas Davis - Uždavins, 38 metų, gimęs Linden'e, N.J. Jo tėvai kilimu iš Valkininkų valsč., Trakų apskr. Jų sūnus Juozas, vos 15 metų, išmoko skristi orlaiviu Westfield aerodrome.

PULK. J. DAVIS, Jr.

Baigęs gimnaziją, 1937 įstojo į Union Junior Coolege, Cranford, o 1940 į karo aviaciją, kurą baigė leitenanto laipsniu. Laimingai grįžęs iš antrojo pasaulinio karo, dar išsiuntė į Korėjos karą.

Dabar, jau pakeltas į pulkininko laipsnį, dirba Wright-Paterson, Dayton, Ohio, oro pajėgų komendantūroje.

Pulk. Dav's - Uždavins už nuopelnus yra apdovanotas įvairiais garbės medaliais, kaip Silver Star, Legion of Merit, Distinguished Flying Cross, Air Medal ir Korean Military Merit Medal.

Pulkininkas, jo žmona ir trys vaikučiai gyvena Fairbon, Ohio.

bendra vakar enė, 8 val. suvažiavimo proga N. Y. skautai ir skautės rengia viešą jaunimo vakarą. Čia pasirodys visi N.Y. skautų ir skautėių vienetai, o po programos vyks šokiai. Kl. 1 val. ryto, grojant R. Butrimo orkestrui. Šiam vakarui skautų ir skautėių tėveliai ir visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Įėjimas — 1,25 dol. un tormuotiems skautams ir skautėms — 50 centų.

Sekmadienį ryte bus tęsimi posėdžiai, o 10:45 visi suvažiavę skautai ir skautės, ypatingai iš New York'o ir apylinkių, prasėmi susirinkti į Apraiškimo par. patalpas uniformuoti, iš kur organizuoti su vėliavomis vyksime į pamaldas. Sv. Mišias aukos ir ta proga pamokslą pasakys kun. J. Pakalniškis, New York'o skautų ir skautėių kapijonas, Sumos metu gėdos New York'o skautų vyčių oktetas, Sv. Mišios bus atlaikytos už žuvusius lietuvius skautus.

Skautų ir skautėių tėveliai kviečiami dalyvauti suvažiavimu atdaryme (rugs. 15 d., 2:00—3:15 val.) ir uždaryme (rugs. 16 d., 1:45—3:00 val.). Norintieji dalyvauti bendruose užkandžiuose, susisiera su R. Keziu, EV 4-1621.

Visi suvažiavimo posėdžiai, vakaras ir bendri užkandžiai bus Apraiškimo par. patalpose.

R.K.

LDS SEIMO DARBOTVARKĖ

Šeštadienį, rugsėjo 15, Sv. Petro lietuvių bažnyčioje So. Bostone 10 val. ryto prasidės LDS seimas, Mišias aukos ir pamokslą sakys kun. Jonas Vaitiekūnas, šv. Kazimiero lietuvių par. Providence klebonas ir LDS garbės narys. Po pamaldų įvyks pirmas posėdis: atstovų registracija, prezidiumo ir komisijų rinkimas, sveikinimai.

Po pietų 1:30 val. antroji seimo sesija. Dvasios vadai atkalba maldą, atstovų vardu šaukis, praeito seimo protokolo skaitymas, centro valdybos pranešimai, nauji pasiūlymai ir jų svarstymas, rezoliucijų skaitymas ir jų priėmimas, centro valdybos rinkimas.

Tos dienos vakare susipažinimas su savo artimaisiais.

Sekmadienį, rugsėjo 16 10 val. už gyvus ir mirusius LDS narius šv. Petro bažnyčioje mišias aukos LDS dvasios vadai ir garbės narys kun. Pranciškus A. Virmauskis. Po mišių pietūs. Po pietų 2 val. seimo sesijos, malda, atstovų vardu šaukis, paskaita, kun. Jonas Jutkevičius iš Worcesterio, LDS naujos centro valdybos priesaika, LDS seimo nutarimu aukų įteikimas.

LDS seimui sveikinimus ir pasiūlymus siųskite adresu: kun. Pr. A. Virmauskis, 50 Flaherty Way, So. Boston 27, Mass. Tel. Andrew 8-0353.

LDS Centro Valdyba

NERIES IR NEMUNO STOVYKLOS

(Atkelta iš 6 psl.)

kurių buvo keletas šimtų suvažiavę. Reikėtų ieškoti kitų priemonių darniam jaunimo auklėjimui. "Geležinės uždangos" nevisada tam tinka. Laužavedžiais buvo K. Skėmaitė, A. Jankauskaitė, V. Strolia, R. Kezys ir kt.

Rugpjūčio 31 buvo stovyklų religinio susikaupimo valanda. Sutemus visi skautai sudarę gyvą rožančių, o skautės jo viduje sustojo kryžiaus ženklui. Buvo labai įspūdinga, kai visi stovyklautojai uždegė žvakutes ir nušvietė miško slėnį.

Nemuno stovyklų vadovybę sudarė: A. Saulaitis, R. Kezys, Č. Kiliulis, J. Rakšys, V. Smolskis, V. Blumfeldas, V. Strolia, P. Avižonis, A. Bobelis, A. Alksnis, G. Kurpis, Draugininkai — Worcesterio

R. Židžiūnas, New York'o A. Bobelis ir P. Avižonis, Waterburio A. Vaišnys, Bostono G. Kurpis. Bostono oro skautams vadovavo A. Gustaitis, o iš įvairių vietovių sudarytai vyčių draugovė — VI. Plečkaitis. Neries stovyklų vadovybė — K. Marijošienė, L. Jucėnaitė, A. Noakaitė, B. Banaitytė, L. Petrauskaitė, J. Taraškevičiūtė, A. Jankauskaitė, I. Simulynaitė. Draugininkės — Bostono M. Gedmintaitė, Elizabetho A. Didžbalytė, Hartfordo ir Putnamo A. Kalvaitytė, New York'o B. Paškevičiūtė ir D. Audėnaitė, New Haveno ir Waterburio G. Vaitkevičiūtė, Worcesterio D. Pajaujytė. Bendrieji stovyklų pareigūnai — V. Mikalauskas, A. Eidukevičius, Br. Jucėnienė, R. Kezys, D. Glodas, G. Liaukus, N. Ramanauskaitė.

FORDO bendrovė po 43 metų priešinosi prisijungė prie auto. mobiliu pramoninių draugijos. Iš kairės į dešinę: H. W. Curtice — General Motors, George Romney — American Motors, L. L. Colbert — Chrysler, Henry Ford II. Trgksta H. E. Churchill — Studenbaker.

Katalikų Federacijos kongresui ruošti komiteto pranešimas 2

1. Kas bus atstovais?

Pirmiausia atstovais bus pagal įstatus išrinkti visų Federacijos skyrių atstovai, turį įgaliojimus. Taip pat atstovais bus visų kitų lietuvių katalikų organizacijų atstovai, kurie turės įgaliojimus. Ten, kur Federacijos skyrių nėra ir nebus spėta atgaivinti, atstovam įgaliojimus išrašo kitų katalikiškų organizacijų vadovybės.

2. Kviečiami atstovai

Į kongresą kviečiami visi lietuvių katalikai. Balsuos tik atstovai, o visi kiti galės aktyviai dalyvauti programoje ir bus registruojami kongreso dalyviais. Svarbu, kad jubiliejinis kongresas būtų gausus. Pasirodykime prieš savus ir prieš kitų tautų žmones.

3. Registracijos mokesčiai

Visi kongreso dalyviai bus kviečiami prie registracijos stalelio įmokėti 2 dol. registracijos mokesčio. Kongreso išlaidoms padengti. Jaunesni dalyviai, negalį mokėti, galės būti nuo mokesčio atleidžiami.

4. Šventoji valanda

Tą valandą organizuoja ir jai vadovaus prel. Pr. Juras. Pamokslą pasakys J. E. ark. vyskupas R. J. Cushing ir J.E. vysk. V. Brizgys. Yra pasižadėję Sv. valandą dalyvauti abu Bostono arkivyskupų pagelbininkai — vysk. McKenzie ir vysk. Minihan — ir per 50 Bostono ark. vyskupijos prelatų. Sv. valanda bus Bostono katedroje. Valandos metu bus giedamos lietuviškos giesmės, kurioms vadovaus muz. J. Kačinskas. N. Anglijos lietuvių pareigai perpildyti didžulę Bostono katedrą. Sv. valanda bus spalų 14, sekmadienį, 2:30.

Rezoliucijų komisija

Federacijos centro valdybos rūpesčiu Bostone yra sudaryta komisija, kuri iš anksto parengs rezoliucijų projektus. Rezoliucijų komisiją sudaro: prel. Pr. Juras, dr. J. Leimonas, prof. B. Vitkus, adv. J. Grigalius, adv. A. Young-Jankauskas, dr. P. Kaladė, K. Mockus. Visų vietovių draugijos ir atskiri asmenys yra prašomi iš anksto siųsti rezoliucijų komisijai savo sumanymus ir rezoliucijų projektus tokiu adresu: dr. J. Leimonas, 52 Thomas Park, So. Boston, Mass.

Atskirų sekcijų posėdžiai

Jaunimo komisija numatė svarstyti tris klausimus: 1. jaunimo bendradarbiavimas; 2. katalikų jaunimo sekretariato kl.; 3. jaunesniųjų organizavimo klausimai. Numatyti kalbėtis iš vyčių ir ateitininkų tarpo.

Vyrai svarstys temą: "Aktingas lietuvis katalikas vyras dabarties gyvenimo sąlygose". Referentas prof. Ant. Vasaitis. Koreferentai — V. Kudirka ir St. Lušys.

Moterys taip pat numatė savo programą ir referentes,

1. Kas bus atstovais?

Pirmiausia atstovais bus pagal įstatus išrinkti visų Federacijos skyrių atstovai, turį įgaliojimus. Taip pat atstovais bus visų kitų lietuvių katalikų organizacijų atstovai, kurie turės įgaliojimus. Ten, kur Federacijos skyrių nėra ir nebus spėta atgaivinti, atstovam įgaliojimus išrašo kitų katalikiškų organizacijų vadovybės.

Aukos kongresui

Kun. V. Slavynas — 25 dol., kun. V. Dabušis, at-kų fed. gen. sekr., 10 dol., prel. Pr. Strakauskas — 10 dol., M. Ramanauskas iš Detroito ir St. Tunkelis iš Chicagos — po 10 dol. Kiti po mažiau.

Kunigų posėdis

Federacijos centras paprašė kongreso metu prel. J. Balkūną sukviesti kunigų posėdį jaunimo klausimams pasvarstyti.

Federacijos centro kvietimai Atskirų liet. katalikiškų organizacijų padaliniam Federacijos centras yra išsiuntęs per 500 kvietimų dalyvauti jubiliejiniam kongrese.

Nauj. Anglijos veikėjų posėdis

Jėzaus Nukryžiuotojo seselių v.enuolyne rugsėjo 3 d. buvo sukvietas kongreso reikalavimas pasitarimas, kuriame dalyvavo keliasdešimt asmenų iš Bostono, Cambridge, Brocktono, Worcesterio, Lowellio, Lawrence, Haverville, Norwood, Providence. Kalbėjo kun. Pr. Virmauskis, prel. Pr. Juras ir kiti. Nusistatyta uoliai remti kongresą.

Padėka

Iš sv. Petro parapijos pikniko, kuris buvo liepos 29 Brocktone Fa'r Grounds, pasiliko vienas maloniausių atsiminimų — lietuviškų sūrių paroda, kurią tvarkė Barbora Gailūnienė. Visi sūriai buvo iš Fountain, Mich., iš "Michigan Farm Chees Dairy", kuriai vadovauja Jonas Andrulis. Sūriai yra pasklėdę visoje Amerikoje. Dėkui jiems už 10 svarų didumo sūrį, kurį paaukojo piknikui ir kuris parapijos fondui davė gražaus pelno. Tegu jiems sekasi dar geriau gaminti sūrius ir dar plačiau juos paskleisti.

Dėkoju taip pat ponioms: Plekavičienei, Masiūlienei ir Petrušienei už puikiai iškeptus ir paaukotus pyragus. Ačiū visiems. B. Gailūnienė

MUZIKA

Visom progom — vestuvėm, šokiai ir pobūviam — 3 arba 5 instrumentų pagal reikalą. Kreiptis raštu arba telefonu: PResident 8-0135 į Bob Lynn, 990 Montgomery St., Brooklyn 13, N. Y.

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.
Brooklyn 8, N. N.
Tel. APlegate 7-7083

BOSTON, M855.

BARASEVICIUS ir SŪNUS
FUNERAL HOME
25! W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. ANDrew 8-2590

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenimis dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas, žemlausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikalav. šaukite: Tel. TR 6-6484

Nervin

Alexander's Nervinė veikia nuo visokių nervų netvarkin gumo, galvos kvaišimų ir skaudėjimų, rūpesčio ir susikrimtumo, isterijos ir bėmigės, išgąščio ir karščiavimų, žirdies supykimų ir šurpuliavimų, ausų spiegių ir greito pavargimo, dieglių ir vidurių nemalimo. Nervinė yra mišinys daugelio šaknų, žolų, žiedų, žievių ir riešutų. Vartojama arbatos formoje. Daug kam pagelbėjo ši Nervinė. Ir mūsų Nervinėje nera nieko kenksmingo. Svaras \$5.00.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
So. Boston 27, Mass.

NEW YORK

J. B. SHALINS
SALINSKAS
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiama garbingas laidotuves
Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse: veikia ventilacija.
Tel. Virginia 7-4499

EVERgreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

Tel. EVERgreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
FUNERAL HOME
Graborius-Balsamuotojas
MODERNISKA KOPLYCIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

William J. Drake
Dragūnas
LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas Jamaica 6-7272

PER RADIJĄ I LAISVĘ!

Jau 15 metų

LIETUVIŠKAS ŽODIS IR DAIRIA
SKAMBA LIETUVOS ATSIMINIMŲ
BANDOMIS DIDŽIOJO NEW YORKO
NEW JERSEY IR CONNECTICUT
LIETUVIAMS PRIMINDANTI MŪSŲ
SU KOVOJANČIA TĖSYNE

ŠEŠTADIENIAIS 4:30-5:30
VAL-PP
STOTIS WEVD 1330 KIL.-IR

DIREKTORIUS 97.9 MCG. (FM)

STUKAS
1264 White St. Hillside, N.J.
Waverly 6-3325